

Nan Gawis ay Damag ay Insolat Marcos

Nan Maipanggep Isnan Insolat Marcos

Nan logiyan nan insolat Marcos et kanana en, “Naay nan gawis ay damag ay maipanggep ken Jesu Kristo ay Anak Apo Dios.” Inpailan Marcos isnan naay nan panakabalin Jesus ya nan kalebbengana ay nagapo ken Apo Dios. Mapaneknekan dana isnan inikkan Jesus ay men-isolo, isnan makapakaanana isnan anito ay nangkapet isnan ipogaw ya nan nakapakawanana isnan basbasol di ipogaw. Nan pangwanin Jesus isnan awakna et siya nan Iyon-an Am-in di Ipogaw ay inmali ay napaligatan isnan mang-itedana isnan awakna tapno maisalakan am-in ay mamati ken siya isnan basbasolda.

Am-amed nan nangsodokan Marcos isnan inikkan Jesus mo nan kinkinwanina ya insolsolona. Inbagana nan atik ay maipanggep ken Juan ay Menbongonyag ya nan nabonyagan Jesus ya nan nadoldologana danat dagos ay sodoken nan mangpagawisan Jesus isnan masaksakit ya nan nin-isolsolowana. Nan papasolot Jesus et ginmagawis nan nang-awatanda ken siya ngem nan deeyday mang-adi ken siya et am-amedda inaamis siya. Isnan kombosna et ibagana nan naodi ay nintetean Jesus isnan naay ay batawa ay nan nateyana isnan kros ya nan kasina natagowan.

Wada nan naitapi ay waay baken si Marcos nan nangisolat et siya nan 16:9-20.

Nan wada isna

Nan login nan gawis ay damag 1:1-13

Nan nin-isolsolowan Jesus id Galilea 1:14-9:50

Nan nin-isolsolowan Jesus id Galilea enggana id
Jerusalem 10:1-52

Nan naodi ay nintean Jesus id Jerusalem ya
isnan sag-ena 11:1-15:47

Nan kasin natagowan Jesus 16:1-8

Nan ninpail-ilaan Jesus ya nan sinmagongana
id daya 16:9-20

Nan Inbagbagan Juan Ay Menbonbonyag

Mat. 3:1-12; Luc. 3:1-18; Juan 1:19-28

¹ Naay nan gawis ay damag ay maipanggep ken
Jesu Kristo ay Anak Apo Dios. ² Nan logiyana et
kaneg din insolat Isaias ay mamadton Apo Dios
id sang-adom isnan nangwaniyan Apo Dios isnan
Anakna en,

“Wada nan ibaak ay omon-ona ay mangisagana
isnan daanem isnan omayam. ³ Et siya
nan wada isnan bilbilig ay mangibogbogaw
en isaganayo nan daanen nan Apo tako ay
awnit omali. Pagawisenyo nan daan ay
mendaanana.”

⁴ Et natongpal di tay inmey si Juan isnan bilig
ay nin-isolsolo ya ninbonbonyag. Kankanana,
“Masapol ay dokoganyo nan basbasolyo
dakayopay menpabonyag tay siya nan kailasinan
nan ninbabawiyanyo tapno pakawanen Apo Dios
dakayo.”

⁵ Dat omey nan adoado ay i Judea ya i Jerusalem
ay mangdenge ken Juan. Dadat ibaga nan basba-
solda tapno mapakawanda ken Apo Dios dadapay

menpabonyag ken Juan isnan ginawang ay Jordan.

⁶ Nan badon Juan et inabe ay dotdot di camel ay badon di kodo ya kodil nan balikesna ya nan menkatagona et dodon ya dilo. ⁷ Siya na nan kinwanina, “Wada nan wedweda mo saken ay omon-onod et gapo isnan kawedwedana et adiyak maibilang ay mangkaan isnan sapatosna. ⁸ Danom nan ibonyagko ken dakayo. Ngem siya nan awnit mangibonyag ken dakayo isnan Ispirito Santo.”

Nan Nabonyagan Jesus Ya Nan Nangdoldologan Satanas Ken Siya

Mat. 3:13-4:11; Luc. 3:21-22, 4:1-13

⁹ Issan menbonbonyagan Juan dat wada si Jesus ay nagapo id Nazaret ay ili isnan probinsiya ay Galilea ay omey menpabonyag ken siya isnan ginawang di Jordan. ¹⁰ Nakwas pay ay mabonyagan si Jesus dat domaka isnan danom et ilaena ay mapewak id daya dat lomayog nan Ispirito Santo ken siya ay kaneg kalapati. ¹¹ Dat kanan Apo Dios, “Sik-a nan Anakko ay laylaydek. Mengalalasingak gapo ken sik-a.”

¹²⁻¹³ Dat dagos ay ipangon nan Ispirito Santo si Jesus isnan bilig ay kad-an di ayawan dat mentetee isdi is epatpoo ay agew. Isnan kakad-ana isdi et pinadpadas Satanas ay mangdoldolog ken siya ngem egay patpatiyen Jesus siya. Wadada nan aanghel ay mangbadang ken Jesus.

Nan Nang-ayagan Jesus Isnan Epat Ay Damo Ay Papasolotna

Mat. 4:12-22; Luc. 4:14-15, 5:1-11

¹⁴ Naibalod et si Juan dat omey si Jesus id Galilea ay mangibagbaga isnan gawis ay damag ay nagapo ken Apo Dios. ¹⁵ Kanana en, “Inomdan et nan osto ay timpo tay nganngani ay omali nan mentolayan Apo Dios. Isonga ibabawiyo nan basbasolyo ta patiyenyo nan ibagbagak ay gawis ay damag.”

¹⁶ Issan mendad-aanan Jesus isnan benget di baybay id Galilea et inilana nan doway sin-agi ay da Simon ken Andres ay mensidsidok isnan baybay tay siya nan oblada. ¹⁷ Dat kanan Jesus ken daida, “Akayo ta maitapi kayo ken sak-en. Ninsidsidok kayo is ikan ngem id wani isolok abes nan ikkanyo ay mensidok is ipogaw ta maitapida isnan mentolayan Apo Dios.” ¹⁸ Dadat taynan ay dagos nan sidokda et makkeyda ken siya.

¹⁹ Ginmaygay-edda dat ilaen Jesus da Santiago ken Juan ay an-ak Zebedeo ay mang-es-eset isnan sidokda isnan bangkada ²⁰ dat ayagan Jesus daida dadat taynan da Zebedeo ya nan men-oblaenda et makkeyda ken Jesus.

Nan Nangipakaanan Jesus Isnan Anito

Luc. 4:31-37

²¹ Inmey da Jesus id Capernaum. Sinabado nan obayan di Judio isonga isnan Sabado dat omey da Jesus isnan sinagoga dat men-isolo siya.

²² Nasdaaw nan nangdenge isnan insolsolona tay naitken mo nan insolsolon nan men-is-isolo isnan linteg dapay maila nan kabaelan Jesus isnan ikkana ay men-isolo.

²³ Sinonggep isnan sinagoga nan am-ama ay kinapet di makedse ay anito dat menbogaw ²⁴ ay mangwani, “Jesus ay iNazaret, ay ngan di ngotom

ken dakami? Ay dadaelem dakami? Getkek sik-a. Sik-a nan napateg ay inbaan Apo Dios.” ²⁵ Ngem dat kanan Jesus issan anito, “Igiginekmo. Taynam bawet si tosa.” ²⁶ Dat menkedas san ipogaw dapay men-oowakis nan anito ay mangtayan ken siya. ²⁷ Nasdaaw nan nangiila dadapay men-asikwani, “Ay ngen ngen nan wada ken tosa? Ay balbalo sa is solsolo? Dan kabaelana ay mangbilin isnan anito et patiyenda?”

²⁸ Dat masodsodok isnan kailiili id Galilea nan inik-ikkana ay kaskasdaaw.

*Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Masaksakit
Mat. 8:14-17; Luc. 4:38-41*

²⁹ Kinmaan da Jesus isnan sinagoga et makkey da Santiago ken Juan dadat omey am-in isnan baey da Simon ken Andres. ³⁰ Nan katogangan Simon et inpopodana tay menpodpodot dadat ipagtek ay dagos ken Jesus. ³¹ Dat sag-enen Jesus san in-ina et gen-ana nan ledengna ay mangpatokdo dat maganawis siya. Dat bomangon et pakana nena daida.

³² Isnan sedemna dat iyey nan kaipoipogaw nan am-in ay masaksakit ya nan deeyday kinapet di anito. ³³ Nab-on nan am-in ay omili isnan pantew nan baey da Simon ³⁴ dat pagawisen Jesus nan wada nan sakitda danapay pakaanen nan anito issan kinapetda. Inyadina pay nan komaliyan nan anito ta bakenda is mangipagtek ay siya nan nagapo ken Apo Dios.

*Nan Nin-isolowan Jesus Id Galilea
Luc. 4:42-44*

³⁵ Isnan tan-o dat bomangon si Jesus et omey isnan bilig ay menlowalo. ³⁶ Bomangon pay da Simon dadat ilaen ay maid si Jesus isonga dadat omey anapen siya. ³⁷ Das-anda pay dadat kanan ken siya, “An-anapen nan kaipoipogaw sika.” ³⁸ Dat kanan Jesus, “Entako et isnan tap-in di ili ta men-isolowak abes isdi tay siya nan gapo ay inmaliyak.”

³⁹ Dadat omey isnan il-ili id Galilea et men-isolo si Jesus isnan kasinasinagoga danapay pakaanen nan kaanianito.

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Nakolit
Mat. 8:1-4; Luc. 5:12-16

⁴⁰ Dinmateng nan esay nakolit isnan kad-an Jesus dat menpalintomeng ay menseg-ang en, “Apo, getkek ay kabaalam ay mangkaan isnan sakitko no kayatmo.” ⁴¹ Naseg-ang si Jesus danat gen-an siya danapay kanan, “Kayatko ay maagasanka.” ⁴² Dat dagos ay makaan nan kolitna. ⁴³ Ngem esanapay papikaen siya et binilina omon-ona ⁴⁴ ay mangwani, “Adim ibagbaga nan inikkak ken sika. Basta idadawesmo ta enka menpaila isnan padi damet idya nan limosmo ay mapalti ay kaneg din inbilin Moses ta pangtekan nan ipogaw ay ginmawiska.”

⁴⁵ Ngem sinodokna kayet et naiwalagawag nan inommat ken siya. Siya et di nan gapo ay adi menlanoy nan songgepan Jesus isnan il-ili. Isonga isnan ilit nan inmay-ayana ngem in-inmey kayet nan ipogaw ken siya ay nagapo isnan kailili.

2

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Napalalais *Mat. 9:1-8; Luc. 5:17-26*

¹ Nallos nan kaat ay agew dat somagong da Jesus id Capernaum et nindinamag isnan ipogaw ay sinmaada. ² Dat madagop nan kaipoipogaw engganay maid tean olay isnan segpan ya nan pantew. Dat isolon Jesus nan gawis ay damag ay maipanggep isnan mentolayan Apo Dios. ³ Dat domateng nan epat ay nang-aatangay isnan lalaki ay napalalais. ⁴ Ngem adida makasag-en ken Jesus tay napno nan baey isonga dadat ikay-at isnan atep. Dadat lokawan nan babatogen Jesus et oy-oyenda nan abek ay nangipopodanana isnan sagang Jesus. ⁵ Getken Jesus ay talkenda siya isonga danat kanan issan napalalais en, “Gayyemko, napakawan et nan basolmo.”

⁶ Wadada isdi nan men-is-isolo isnan linteg Apo Dios ay mangnemnemnem en, ⁷ “Sino pay na? Aytay dan iyiison tona nan awakna ken Apo Dios dapay kedkedeng si Apo Dios is makapakawan is basol?”

⁸ Ngem getken Jesus nan nenemnemenda danat kanan, “Ngan nan apedyo nemnemnemen? ⁹ Ay ngan nan nalaklaka ay kanan, nan ‘Mapakawan nan basolmo’ wenna nan, ‘Ibanganmo. Alam nan dayonmo ta somaaka.’ ¹⁰ Ngem gapo tay adiyoyon patiyen et paneknekak ngalod ken dakayo ay wada nan kalebbengak isnan batawa ay mangpakawan is basol tay sak-en nan makwani en Iyon-an Am-in di Ipogaw.” Isonga danat kanan

isnan napalalais en, ¹¹ “Ibanganmo. Alam nan dayonmo ta somaaka.”

¹² Dat bomangon et alaena nan dayona daet bomala. Am-in san wada isdi ay nangiila et nasdaawda dadat daydayawen si Apo Dios ay mangmangwani, “Kedengna is nakail-an tako is makapabangon is napalalais.”

Nan Nang-ayagan Jesus Ken Levi

Mat. 9:9-13; Luc. 5:27-32

¹³ Inmey kasin si Jesus isnan benget di baybay dat madagop nan ipogaw danat isolowan daida. ¹⁴ Maaw-awni pay dat mendaan si Jesus et ilaena nan mensingsingil is bowis ay anak Alfeo ay si Levi ay mangitotokdo isnan kabaybayadan di bowis. Dat kanan Jesus ken siya en, “Omalika ta maitapika ken sak-en.” Daet tet-ewa omonod et maitapi ken siya.

¹⁵ Inmey da Jesus isnan baey da Levi ay makikan dat domateng nan ado ay ib-an Levi ay mensingsingil is bowis ya nan tap-in di managbasol ay makikan gedan tay ado nan inmon-onod ken Jesus ay kaneg datona. ¹⁶ Nan ib-an di Fariseo ay men-is-isolo isnan linteg et inilada si Jesus ay makikikan isnan mensingsingil is bowis ya isnan tap-in di managbasol. Dadat sooten isnan papasolot Jesus, “Dan makikikan nan apoyo isnan sanada ay mensos-owitik ay mensingsingil is bowis ya nan managbasol?”

¹⁷ Dinngen Jesus nan kankananda danat songbatan isnan pangngalig et kanana en, “Nan ipogaw ay maid sakitda et adida masapol nan doktol ngem nan ipogaw ay mensakit et daida

nan makasapol isnan doktol. Isonga inmaliyak isnan batawa tapno badangak nan mangtek ay nakabasolda ngem baken nan mangnenemnem en gawisda.”

Nan Nangisolowan Jesus Isnan Maipanggep Nan Mentepe

Mat. 9:14-15; Luc. 5:33-35

¹⁸ Isnan namingsan et nintepe nan papasolot Juan ay Menbonbonyag ya nan papasolot nan Fariseo tay menngilinda. Dat wada nan omey ken Jesus ay mangsoot, “Dan dakami ya nan Fariseo et mentepe kami dapay nan papasolotmo et adida mentepe?”

¹⁹ Dat menpangngalig si Jesus ta ilawlawagna nan gapo ay adi mentepe nan papasolotna. Et kanana, “Ay kananyo en adi makikan nan nadkat no daan nan nadawak ken daida? Adi mabalin tay adi mentepe nan nadkat no daan nan nadawak ken daida. ²⁰ Ngem no omdan nan agew ay maapitan nan lalaki ay nadawak et siya di nan mentepeanda gapo isnan seg-angda.”

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Balo Ya Logak Ay Solsolo

Mat. 9:16-17; Luc. 5:36-39

²¹ Intoloy Jesus ay mensodok ta ipagtekna ken daida en adi kabalin ay maitapi nan nabayag ay sinoloda isnan isolsolona. Kanana, “Maid mangitakop is balo ay galot isnan logak ay bado tay no malabaan dat komsen nan takop et am-amed mabisngat nan natakopan. ²² Siya gedan isnan tapey. Maid mang-igwa is kabobobod ay tapey

isnan naosal ay kodil* tay epdas kinmenteg dapay no menlowag nan tapey et bomtak nan kodil et makawas nan tapey ya nan kodil gedan. Nan balo ay tapey et masapol ay maigwa isnan balo abes ay kodil tay mabinbinat et maid makawas.”

*Nan Kinwanin Jesus Maipanggep Isnan Obaya
Mat. 12:1-14; Luc. 6:1-11*

²³ Issan esay Sabado ay obayan di Judio et in-daan da Jesus isnan paypayewan dat menlosing nan papasolotna is kotimenda. ²⁴ Dat kanan nan Fariseo ken Jesus en, “Ilam pod nan ik-ikkan nan papasolotmo. Dadan menlosing is kotimenda dapay law-en nan linteg tako nan men-ani isnan obaya?”

²⁵ Dat kanan Jesus, “Aytay dayon pabasolen daida? Ay egayyo polos binasa nan inikkan da David isdin linmayawanda isdin timpon padi Abi-atar? ²⁶ Naowaowatda isonga dadat songgep isnan baey Apo Dios dat alaen David nan tinapay ay pala ken Apo Dios danat kanen danapay agtan nan iib-ana. Dapay kanan nan linteg tako en adi mabalin ay maipakan nan tinapay ay pala ken Apo Dios isnan ipogaw no bakenda padi. Ngem gapo tay naowatda et egay pabasolen Apo Dios daida.”

²⁷ Danat itoloy ay mangwani, “Egay aped bolin-wen Apo Dios nan ipogaw ta matongtongpal nan obaya nodi sinapona nan obaya pala isnan ipogaw ta waday omillenganda. ²⁸ Et sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw nan kalebbeng isnan mabalin ay maik-ikkan isnan obaya.”

---

* **2:22** Ilaem Mat. 9:17.

3

¹ Kasin inmey si Jesus isnan sinagoga danat ilan nan nabingoy ay am-ama. ² Wada isdi nan mangkayat ay mangidalom ken Jesus isonga sis-iimenda siya mo agasana san nabingoy tapno pabasolenda siya tay law-enda nan men-oblana obaya ay olay nan men-agas. ³ Dat kanan Jesus issan nabingoy, “Omalika isna.” ⁴ Danat sooten isnan deeyday ipogaw, “Ngan nan linteg tako isnan obaya? Ay ikkan nan gawis wenno nan ngawi? Ay ayyewan nan biyag wenno kawasen?” Ngem apedda igiginek.

⁵ Dat mainge si Jesus isnan nang-il-ana ay maid somongbat ken daida tay ikekedseda ngem seg-angana met laeng daida. Danat kanan isnan nabingoy, “Oyadem nan ledengmo.” Inoyadna dat maoyad tet-ewa tay naagasan et. ⁶ Dat komaan nan Fariseo et enda makitoya isnan papasolot Ali Herod mo ngan nan ikkanda ay mangpatey ken Jesus.

Nan Inmayan Nan Kaipoipogaw Isnan Benget Di Baybay

⁷ Kinmaan da Jesus ya nan papasolotna isdi dadat omeysnan benget di baybay. Et inmonod ken daida nan adoado ay i Galilea ya i Judea. ⁸ Adoda ay i Jerusalem ya iyIdumea. Wada pay nan nagapo isnan bas-ang nan ginawang ay Jordan ya nan i Tiro ya i Sidon. Inmonodda tay didinngeda nan am-in ay inik-ikkan Jesus. ⁹ Gapo tay adoado nan ipogaw et inbagan Jesus isnan papasolotna ta isaganada nan bangsa isnan danom ay tomok-dowana ta adi lipiten di kaipoipogaw. ¹⁰ Tay

inagasan Jesus nan adoado ay ipogaw isonga men-innipit nan mensaskit ay omey manggeen ken siya ta moke makaan nan sakitda. ¹¹ Issan nang-il-an nan kinapet di anito ay ipogaw si Jesus dadat menpalintomeng ay mangibogbogaw en, “Sik-a nan Anak Apo Dios.” ¹² Ngem binilin Jesus nan deeyday anito ta adida ipagtek siya.

Nan Nangpiliyan Jesus Isnan Apostolisna

Mat. 10:1-4; Luc. 6:12-16

¹³ Isnan namingsan et tinmikid si Jesus isnan bilig danat ayagan nan tap-in di ipogawna. Omeyda pay ¹⁴ danat piliyen nan simpoo ya doway ay nginadnana is apostolis. Danat kanan, “Pinilik dakayo ay makitee ken sak-en. Awnitak babaaen dakayo ta enyo ibagbaga nan gawis ay damag ¹⁵ dakpay idya ken dakayo nan kabaelan ay mangipakaan isnan anito.”

¹⁶ Datona nan simpoo ya doway ay pinilina. Si Simon ay nginadnan Jesus is Pedro, ¹⁷ nan doway ay an-ak Zebedeo ay da Santiago ken Juan ay nginadnan Jesus is Boanerges ay makwani en anak di kido ¹⁸ ya si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas ya si Santiago ay anak Alfeo, si Tadeo ya si Simon ay mangisaksakit isnan ilida ¹⁹ ya si Judas Iscariote ay awnit mangisipsip ken Jesus.

Baken Si Satanas Is Mangbadbadang Ken Jesus

Mat. 12:22-32; Luc. 11:14-23

²⁰ Nakwas di dat somaa da Jesus et madagop kasin nan ipogaw isonga maid wayada ay manggan. ²¹ Dinngen pay nan ag-ina ay adi mangmangan si Jesus dadat omey ayagan koma siya

tay wada nan mangmangwani en naong-ong siya. ²² Wadada abes nan nagapo id Jerusalem ay men-is-isolo isnan linteg ay mangmangwani en, “Linoganan Satanas ay apon di dimonyo et siya nan nang-idya isnan kabaelana ay mangipakpakaan isnan anito.”

²³ Dat ayagan Jesus nan deeyday ipogaw dat men-apat ay mangwani, “Ayke sapeen Satanas nan awakna met laeng? ²⁴ Iyalig tako isnan sinpangbon. No mensaspe nan sinpangbon et adi mentoloy nan om-ombonanda. ²⁵ Kaneg abes nan sinbaey ay no maid olnosda et mabokada. ²⁶ Isonga adi mabalin ay sapeen Satanas nan babaana tay getkena ay no isapena daida awnit ma-maid nan tolayna.”

²⁷ Dat itoloy Jesus ay mensodok ta ipagtekna en napigpigma nan panakabalina mo si Satanas. Kanana, “Nan mangakew et adi mabalin ay songgep isnan baey nan napigma ay ipogaw ay mang-ala isnan napateg ay kowana no adina omon-ona ogden siya tapno mabalin ay alaena nan kayatna.

²⁸ Tet-ewa nan kanak ken dakayo, mabalin ay mapakawan am-in nan basbasol di ipogaw ken Apo Dios ya nan kankananda ay ngawi maipanggep ken siya ²⁹ ngem nan komalkali is ngawi maipanggep isnan Ispirito Santo et adi mabalin ay mapakawan ay eng-enggana.” ³⁰ Siya di nan songbat Jesus tay wada nan mangwani en nan kabaelana et baken nan Ispirito Santo is nang-idya nodi si Satanas.

Nan Inan Jesus Ya Nan Bebsatna

Mat. 12:46-50; Luc. 8:19-21

³¹ Dat domateng da inan Jesus ya nan bebsatna. Wadada isnan pantew dadat ipaayag si Jesus. ³² Dat kanan nan ipogaw ay manglilikob ken siya, “Wada da inam ya nan bebsatmo isnan pantew ay mangpaay-ayag ken sik-a.” ³³ Dat kanan Jesus, “Owen, ngem sinoda pay nan inak ya nan bebsatko?” ³⁴ Danat tamaangen nan deeyday tomotokdo danapay kanan, “Ilanyo, naayda nan kanegko ina ya bebsat ³⁵ tay am-in nan mamati dadapay ikkan nan layden Apo Dios et kanegko gedan ina ya bebsat.”

4

Nan Ninbonobon

Mat. 13:1-23; Luc. 8:4-15

¹ Kasin nin-isolo si Jesus isnan benget di baybay daet madagop nan kaipoipogaw isonga tinmokdo si Jesus isnan bangka ay wada isnan danom dapay nan kaipoipogaw et wadada isnan benget di baybay. ² Adoado nan insolon Jesus isnan pangngalig. Dat men-isolo et kanana, ³ “Dengngenyo pod. Wada nan am-ama ay en ninbonobon isnan om-a. ⁴ Idi insapowakna nan bonobon dat maekdag nan tap-ina isnan daan dat topken nan koyat. ⁵ Nan tap-ina et naekdagda isnan kabatbatowan dadat dalas ay tomobo ⁶ ngem idi naagewanda dadat maango tay nalabaw nan linmamotanda. ⁷ Nan tap-ina et naekdagda isnan ginsatan ay sibit dat solinen di sibit nan tinmobo et mateyda isonga egayda bomgas. ⁸ Nan tap-ina et naekdagda isnan gawis ay lota dadat tomobo dadapay menliliton

et bomgasda am-in. Wada nan binomgas is singagsot, nan tap-ina et sag-eenempoo ya nan tap-ina et sagtotlompoo. ⁹ Dakayo ay mangdedenge isnan sodokko et denggenyo no waday ingayo.”

¹⁰ Kinmaan nan adoado ay ipogaw dapay san deeyda ay simpoo ya dowa ay papasolot Jesus ya nan tap-in di ipogaw ay nabay-an et inpootda ken Jesus no ngan nan kayat ay kanan nan sinodokna.

¹¹ Dat kanan Jesus, “Owen, naipagtek ken dakayo nan egay naipagtek id kasin ay maipanggep isnan mentolayan Apo Dios. Ngem isnan tap-ina et pangngalig nan ik-ikkak ay mangisolo ken daida. ¹² Isonga ilanda ngem adida getken nan tet-ewa ya dedengngenda ngem adida maawatan tay adyanda ay somagong ken Apo Dios ta mapakawan nan basolda.”

¹³ Danat sooten ken daida, “Ay adiyoy es maawatan nan naay sinodokko? Into pay ngalod esayo ikkan ay mang-awat isnan tap-in di sodsodok? Nan kanan nan sinodokko et siya na. ¹⁴ Nan kalin Apo Dios et siya nan inbonobona.

¹⁵ Nan daan ay natekdagan di bonobon et siya nan kaneg nan ipogaw ay mamannge isnan kalin Apo Dios dat omey si Satanas et kaanena isnan nemnemna san dinngena tapno adina patiyen. ¹⁶ Nan kabatbatowan et kanegna nan mangdenge ya men-gasgasing ay mangdawat isnan kalin Apo Dios ¹⁷ ngem adi lomamot isnan nemnemna isonga patiyena is sin-awyan danat dokogan ay dagos no mapaligatan gapo isnan pammatina. ¹⁸ Nan ginsatan ay sibit et kanegna nan mangdenge isnan kalin Apo

Dios ¹⁹ ngem makolkol nan nemnemna tay wedweda nan bomaknangana ya nan mengasgasingana is nenemnemena dapay omanap kayet is tap-in di mangipagasing ken siya. Isonga adi bomgas tay nasolin nan kalin Apo Dios et kalingkingana. ²⁰ Ngem nan gawis ay lota ay natekdagan di bonobon et kanegna nan ipogaw ay mangdedenge isnan kalin Apo Dios danat is-ek ay gawis isnan nemnemna danapay itoltoloy ay mangpatpati engganay bomgas isonga nan kaadadon nan gawis ay ik-ikkana et siya nan kaneg nan begasna.”

Nan Naipatang Ay Silaw

Luc. 8:16-18

²¹ Dat itoloy Jesus ay mangwani, “No pasgedan tako nan silaw, ayke tako ippey isnan timba wenno isnan silok di kama? Ipatang tako adi tapno makasilaw. ²² Siya abes nan kaneg nan epdas naikkan ay olay egay kagtek et awnit magtek met laeng. ²³ Dakayo ay mangdedenge, dengngenyongalod no waday ingayo.

²⁴ Masapol ay ikkanyo nan dinngeyo tay no siya nan ikkanyo et am-amed mataptapiyan nan panang-awatyo isnan dengdengngenyong. ²⁵ Tay nan mamati isnan isolsolok ta maawatana et tap-tapiyan Apo Dios nan getkena. Ngem nan adi mangidnge et olay nan atiatik ay getkena et ma-maid.”

Nan Ikkana Nan Mentolayan Apo Dios Ay Somika

Mat. 13:31-35; Luc. 13:18-19

²⁶ Kasin ninsodok si Jesus ay mangwani, “Nan ikkana nan mentolayan Apo Dios ay somika et

kaneg nan ikkan di esek ay tomobo ay adi kagtek. ²⁷ Tay no epdas inis-ek di ipogaw et kigad san esek ay tomobo tay olay no ngan di ik-ikkan san nin-esek ay maseyep wenno bomangon siya et tomobo kayet nan inis-ekna ay adi kagtek nan inikkana ay tinmobo. ²⁸ Nan lota nan makigad isnan am-in ay tomobo. Bomgi nan esek dat tomobo dat maliton dat bomgas. ²⁹ Mo pay mensedang dat kanan nan nin-esek, 'Entako men-ani.' ”

³⁰ Dat itoloy Jesus ay mangwani, “Naay nan kaiyaligan nan kaneg nan mentolayan Apo Dios ya nan adoado ay awnit maitapi ken siya. ³¹ Nan kanegna et nan kateteenan ay bowa. ³² Ngem no nais-ek dat tomobo et siya nan kadakkelan ay kaiw isonga malilinongan nan bomaey ay koyat.”

³³ Adoado nan kaneg tona ay sinodsodok Jesus isnan ipogaw maipanggep isnan kalin Apo Dios. Insolona isnan getkena ay mabalin ay maawatanda. ³⁴ Maid polos nin-isolowana ay egay ninpangngalig. Ngem no makekedengda isnan papasolotna danat ikwani am-in nan kayatna ay kaliyen ken daida.

Nan Nangipakin-ean Jesus Isnan Dagem Ya Danom

Mat. 8:23-27; Luc. 8:22-25

³⁵ Nagisbet pay dat kanan Jesus isnan papasolotna, “Entakot isnan bas-ang nan baybay.”

³⁶ Dadat taynan nan adoado ay ipogaw et menloganda issan bangsa ay nintotokdowan Jesus et omeйда am-in. Wada gedan nan tap-in di bangsa ay nangboboweg ken daida. ³⁷ Dat domateng nan napigsa ay dagem dat menkeyasaw nan danom

et maisepyat isnan bangka et nganngani ay malimonda. ³⁸ Dapay maseseyep kayet si Jesus isnan solin di bangka ay ninpopongan. Dadat bangonen ay mangwani, “Apo, ay maseseyepka kayet dapay naay malimon tako?”

³⁹ Dat bomangon si Jesus et bilinena nan dagem ya danom ay mangwani, “Ikin-eyo.” Dat ikin-en nan dagem dapay omneng nan danom. ⁴⁰ Danat kanan isnan papasolotna, “Dakayon omegyat? Atiatik obpay nan talekyo ken sak-en.”

⁴¹ Nasdanasdaawda isnan inikkana dadat menasikwani, “Manakabalin obpay si tona tay tongpalen nan dagem ya nan danom nan kanana.”

5

Nan Nangipakaan Jesus Isnan Anito

Mat. 8:28-34; Luc. 8:26-39

¹ Inomdan da Jesus isnan demang di baybay isnan lakon di Geraseno ² et issan dinmakaanda isnan bangka dat sab-aten nan am-ama ay kinapet di anito. ³ Tawaw nan inidyada ken siya isonga nan lil-iyang ay kad-an di natey nan nintet-eeana. Maiwed makaikawe ken siya olay mo kawalanda. ⁴ Namin ado ay binalbalodda nan ledengna ya nan sikina ngem apedna soksokpoten nan kawal di ledengna danapay engewen nan balod di sikina. Maiwed makaipakin-e ken siya. ⁵ Inagew ya linabi ay menbogbogaw isnan liyang ya nan bilig dapay apedna tegtegtegen nan awakna is bato.

⁶ Issan nang-il-ana ken Jesus et naiyaaddawi siya isonga dat tomagtag et en ninlokbob isnan sagang Jesus. ⁷⁻⁸ Dat kanan Jesus, “Sik-a ay anito, taynam siya.” Dat menbogaw san am-ama,

“Jesus ay Anak Apo Dios ay kangatowan, ay ngan di ngotom ken sak-en? Maseg-angka ta adika mangdosdosa.” ⁹ Dat sooten Jesus isnan anito, “Sino nan ngadanmo?” Dat kanan nan anito, “Nan ngadanko et Linibo tay adoado kami.” ¹⁰ Dat menseg-ang nan kaanianito ta adina palayawen daida isnan lakon di ili ay deey.

¹¹ Adoado ay beteg nan mangmangan isnan deey pondag ¹² isonga dat kanan nan anito ken Jesus, “Ipalobosmo ta nan deeyday beteg nan kaptenmi.” ¹³ Dat ipalobos Jesus et taynanda san am-ama et kaptenda nan kabetebeteg. Dat kanega naong-ong san kabetebeteg et asida tatagtag ay omey isnan deppas dadat matekdag am-in isnan baybay et malimonda. Waay doway libo nan kabibilang san beteg ay natey.

¹⁴ Dat maboka nan menbanbantay isnan kabetebeteg dadat asitatagtag ay omey mangibaga isnan kailiili. Dat omey san deeyday nangdenge ta ilaenda mo ngan nan inommat. ¹⁵ Dadat datngan da Jesus dadapay ilaen san am-ama ay kinapet di anito ay ninbabado dadlo dapay ginmawis nan nemnemna. Dadat menkakikibtot. ¹⁶ Dat sodoken san nang-ila nan inommat isnan am-ama ya nan kabetebeteg ken daida. ¹⁷ Dadat ipapati ay komaan da Jesus isnan ilida gapo isnan inommat.

¹⁸ Sinmagong pay da Jesus isnan bangkada dat menseg-ang nan am-ama ay kinapet di anito ken Jesus ta makkey koma ken daida. ¹⁹ Ngem dat iyadin Jesus et kanana, “Somaaka bawet ta ibagam isnan agiyo nan gawis ay inikkan Apo Dios ya nan nangseg-angana ken sik-a.”

²⁰ Dat somaa san am-ama et ipagtekna isnan lakon di Decapolis nan inikkan Jesus ken siya. Et nasdaaw am-in nan ipogaw.

Nan Nangtagowan Jesus Isnan Anak Jairo Ya Nan Nangipagawisana Isnan In-ina

Mat. 9:18-26; Luc. 8:40-56

²¹ Issan nanggedangan da Jesus isnan baybay ay omey isnan demangna et nadagop nan adoado ay ipogaw isdi. ²² Dat domateng nan am-ama ay kangadan is Jairo ay esay apon di sinagoga. Inmey ken Jesus dat menpalintomeng isnan sagangna ²³ et menseg-ang ken siya en, “Apo, matmatey nan anakko. Omalika kad ta gen-am siya ta gomawis.”

²⁴ Dat makkey si Jesus dapay omon-onod kayet nan kaipoipogaw ay mang-al-alibongbong ken siya.

²⁵ Wada gedan nan in-ina isdi ay egay somal-saldeng nan basana is simpoo ya doway tew-en.

²⁶ Dadama ay naligatan isnan adoado ay nang-ag-agas ken siya et naamin nan kokwana dapay kayet adi kaagasan nan sakitna nodi ket aped masepsep.

²⁷ Dinngena nan damag ay maipanggep ken Jesus isonga dat omey isnan dodokogan Jesus danat siggaden nan badona. ²⁸ Tay kanana isnan nem-nemna en, “Olay no apedak siggaden nan badona et gomawisak.”

²⁹ Idi sinikgadna nan badon Jesus dat masanaldeng nan basana danat liknaen ay nakaan nan sakitna. ³⁰ Dat liknaen abes Jesus ay wada nan pinagawis nan panakabalina danat sagongen nan kaipoipogaw et sootena, “Ay sino nan nangsikgad isnan badok?” ³¹ Dat kanan

nan papasolotna, “Ilam ay kaipoipogaw nan mang-al-alibongbong ken sik-a. Damen kayet sooten mo sino nan nangsikgad isnan badom?”³² Ngem nintamaang kayet ay mangimatmaton mo sino nan nangsikgad ken siya.³³ Gintek san in-ina nan inommat isnan awakna dat omey ay menpaypayegpeg is egyatna. Dat menpalintomeng isnan sagang Jesus et ibagana nan tet-ewa.³⁴ Dat kanan Jesus ken siya, “Ina, ginmawiska gapo isnan pammatim ken sak-en. Somaaka ay menlamlamnin tay adi kasin somagsagong nan sakitmo.”

³⁵ Daan ay mentoytoya da Jesus issan in-ina dat domateng nan nagapo issan baey Jairo et kananda ken siya, “Soma tako bawet Jairo, ta adim tak-taken nan Apo tako.” Danat getken ay natey et san anakna.

³⁶ Ngem dinngen Jesus san kinwanida danat kanan ken Jairo, “Adika menseseg-ang. No waday talekmo ken sak-en et awnit gomawis siya.”

³⁷ Kedeng da Pedro ya nan sin-ag-i ay da Santiago ken Juan is pinakkeyna ken siya.³⁸ Idi inomdanda isnan baey Jairo dadat dengngen nan ngalawngaw ya nan agan di ado ay ipogaw.³⁹ Dat songgep si Jesus et kanana ken daida, “Dakayon menngalawngaw ya men-ag-aga? Egay katey nan sana ay onga nodi aped maseseyep.”

⁴⁰ Dadat sayoten siya isonga dat pabalaen Jesus daida danat ayagan san tolo ay papasolotna ya nan sin-asawa ay kaanak issan onga et omeyda isnan kad-an san onga.⁴¹ Dat gen-an Jesus nan ledeng san onga danapay kanan isnan kalida,

“Talita kom.” Nan kayatna ay kanan et, “Iban-gonmo ay anakko.”

⁴² Dat mabanangon san babassang ay simpoo ya dowan nan tew-ena et mendaan. Dat masdamas-daaw nan kaipoipogaw. ⁴³ Dat ipoot Jesus ken da amana ya nan inana ta adida ap-apaten isnan ipogaw danapay ibaga en pakanenda san onga.

6

Adi Patgen Nan Kailiyan Jesus Siya

Mat. 13:53-58; Luc. 4:16-30

¹ Kinmaan da Jesus ya nan papasolotna isdi dadat somaa isnan ilina. ² Isnan Sabado dat men-isolo si Jesus isnan sinagoga et masdaaw nan adoado ay wada isdi ay nangedenge dadat kanan, “Intonang nan aped nang-alaan tona isnan isol-solona? Intonang nan inikkana ay nang-ala isnan silibna? Kaskasdaaw pay am-in nan ik-ikkana. ³ Ay baken kad siya san alawagi ay anak Maria ya besat da Santiago, Jose, Judas ya si Simon? Wada pay nan bebsatna ay bababai id isna.” Isonga dadaet adi mamati ken siya.

⁴ Dat kanan Jesus ken daida, “Am-in ay ipogaw et patpatgenda nan mamadto ay bakenda kailiyan ngem nan osto ay kailiyanda et adi patpatgen nan kakailiyana ya nan pangbona ya nan bebsatna.”

⁵ Gapo tay adida mamati ken siya et egay omipaila si Jesus is ado ay kaskasdaaw. Kedeng nan atiatik ay masasakit ay mamati ken siya is ginena ta makaan nan sakitda. ⁶ Nasdaaw si Jesus tay adi patiyen nan ipogaw siya.

Nan Nangibaaan Jesus Isnan Simpoo Ya Dowa Ay Papasolotna

Mat. 10:5-15; Luc. 9:1-6

Inmey si Jesus isnan kailili ay men-is-isolo⁷ danat ayagan nan simpoo ya dowa ay papasolotna et ibaana daida ay sindodwa et inag-tana daida is panakabalin ay mangipakaan is anito. ⁸ Danat ibaga ken daida ta kedeng nan soksokodda is gegen-anda isnan menbaatanda. Adida mensengsenget, mensangsangi ya adida omikawkawit is siping⁹ ya adida omikawkawit is mensokatanda ya sapatos. ¹⁰ Kinwanina pay ken daida en, “No waday mangsangaili ken dakayo isnan baeyda dakayot adi men-at-aton engganay taynanyo nan ili ay deey. ¹¹ Ngem no adida idnge dakayo isnan ili ay omayanyo dakayot komaan dayopay pokpoken nan tapok isnan dapanyo ta ipailayo ay adyanda nan isoloyo.”

¹² Dat omeay nan papasolotna ay mangibag-baga isnan ipogaw ta dokoganda nan basbasolda. ¹³ Inpakaanda nan adoado ay anito dadapay lanaan nan wada nan sakitda ta pagawisenda daida.

Nan Nateyan Juan ay Menbonbonyag

Mat. 14:1-12; Luc. 9:7-9

¹⁴ Gintek et am-in nan ipogaw nan ik-ikkan Jesus tay nasodsodok isonga dinngen et Herod ay alin di Judio nan maipanggep ken Jesus. Wada nan nangwani, “Nan naay ipogaw et si Juan ay din ninbonbonyag ay kasin natago isonga mabalin ay ik-ikkana nan kaskasdaaw.” ¹⁵ Nan tap-in di ipogaw abes et kananda en siya si Elias ay kasin natago. Nan tap-ina et kananda en si Jesus

et mamadton Apo Dios ay kaneg nan deeyda ay mamadto id kasin.

¹⁶ Ngem isnan nangedengngan Herod isnan inikkan Jesus danat kanan, “Nan ipogaw ay deey et si Juan ay pinapotok ay kasin natago.”

¹⁷⁻¹⁸ Kinwanin Herod di tay siya nan nangi-pabalod ken Juan id kasin tay iniyaw Juan siya isnan nang-asawaana isnan aydona ay si Herodias dapay daan nan asawana ay innodin Herod ay si Felipe. ¹⁹ Isonga dat nakaliget si Herodias ken Juan et laydena ay ipapatey siya. Ngem adi mabalin ²⁰ tay iyegyat Herod od si Juan tay getkena ay gawis nan kaipogaw Juan isonga in-balbaliwana. Makokolkol nan nemnem Herod no dedengngena nan kankanan Juan ngem laydena kayet ay dengngen. ²¹ Dat omdan nan agew ay lagsakanda nan naiyanakan Herod danat paayagan am-in nan oopisyal ya nan ap-apon di soldado ya nan kakadangyan id Galilea. Et siya nan nawayaan Herodias ay mangipapatey ken Juan ²² tay dat songgep nan anak Herodias ay babassang ay mensala. Dat gomasing da Herod ya nan ib-ana isonga danat kanan isnan babassang, “Ngan nan laydem? Ibagam ta idyak ken sika.” ²³ Dalos ninsapata ay mangwani, “Olay ngan di ibagam et idyak olay mo nan kagedwan di kinakadangyanko.”

²⁴ Dat bomala nan babassang et sootena ken inana en, “Ay ngan di dawatek?” Dat kanan inana en, “Nan olon Juan ay Menbonbonyag nan dawatem.”

²⁵ Dat ikakamon tet-ewa san babassang ay songgep et ibagana ken Herod en, “Laydek ay

paiyalim nan olon Juan ay Menbonbonyag ay napaalato.”

²⁶ Menseseg-ang nan ali ngem gapo tay adoado nan nangdedenge isnan sapatana et mabain ay teknena nan kinwanina. ²⁷ Isonga dagos ay binaana nan esay soldado ta alana nan olon Juan. Dat omey et potowana nan olon Juan isnan pagbalodan. ²⁸ Danat ippey nan olo isnan palato et idyana isnan babassang danat es idya ken inana. ²⁹ Idi dinngen nan papasolot Juan nan inommat dadat omey alaen nan awakna et ikaobda.

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Limay Libo Ay Ipogaw

Mat. 14:13-21; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-14

³⁰ Sinmagong nan papasolot Jesus ay binaana dadat ibaga am-in nan inik-ikkanda ya nan insolsoloda. ³¹ Dat kanan Jesus ken daida, “Ikekedeng tako ay omey isnan maid ipogaw ta omileng kayo is sin-awyan.” Tay adoado nan omomey isnan kad-anda et maid wayada is ikkanda ay mangan. ³² Dadat menlogan isnan bangka ta makekedengda koma isnan omayanda.

³³ Ngem inmatonan kayet nan ado ay ipogaw nan ninlologan isnan bangka isonga dadat tomagtag ay magapo isnan il-ilida et las-iyanda daida et omon-onada isnan omayan da Jesus. ³⁴ Idi domaka da Jesus dadat ilaen nan kaipoipogaw dat maseg-ang ken daida tay kanegda kalnilo ay maid mang-ay-ayowan ken daida. Danat ilogi ay men-isolo et adoado nan insolsolona ken daida. ³⁵ Masdem pay dat omey nan papasolotna ken siya ay mangwani, “Naay masdem datakopay wada

kayet isnan pondag. ³⁶ Ibagam et ken datona ta was-in omey isnan naisagsag-en ay il-ili ya isnan bab-aey isnan ilit ta enda lomako is ka-nenda.” ³⁷ Ngem kinwanin Jesus ken daida, “Dakayo nan mangpakan ken daida.” Dadat sooten, “Ay enkami lomako is tinapay is pasal di dowanggasot ay ipakanmi ken daida?” ³⁸ Danat sooten ken daida, “Kaat nan tinapay ay wada ken dakayo? Kadya enkayo ilan.” Enda pay ilan dadat kanan, “Limlima ay tinapay ya dod-owa ay ikan nan wada et kedeng.”

³⁹ Danat patokdownen nan kaipoipogaw isnan logam et malikobda. ⁴⁰ Nalikob nan tap-ina is sin-gagsot ya nan tap-ina is sinlilmampoo. ⁴¹ Dat alan Jesus san limay tinapay ya nan doway ikan dat mentangad id daya et men-iyaman ken Apo Dios. Danat amam-asen et idyana isnan papasolotna et iwatwatda. Danat es ipawatwat nan ikan ken daida. ⁴² Dadat mangan am-in et nab-sogda ⁴³ dapay napno kayet nan simpoo ya doway lowa isnan tinogopda ay nabay-an ay tinapay ya ikan. ⁴⁴ Waay limay libo ay lalalaki san nangan isdi ay egay kaibilang nan oongong-a ya bababai.

*Nan Nindaanan Jesus Isnan Oson Di Danom
Mat. 14:22-33; Juan 6:16-21*

⁴⁵ Nakwas di dat ibagan Jesus isnan papasolotna ta menloganda isnan bangka ta omon-onada ay omey isnan demangna ay id Betsaida ta danapay es pasaaen nan ipogaw ay nadadagop isdi. ⁴⁶ Nakapakadada pay ken siya dat omey si Jesus isnan bilig ta menlowalo. ⁴⁷ Nalabi et dapay daan

nan papasolotna isnan tangan di baybay ya si Jesus et daan es isnan bilig. ⁴⁸ Dat ilan Jesus daida ay adida makaipadaan isnan bangka tay napigsa nan dagem. Natan-o pay dat mendaan si Jesus isnan danom ay mangsab-at ken daida. Laosana koma daida ⁴⁹ ngem inilada siya ay mendad-aan isnan danom dat palalo nan egyatda tay kananda en waay anito. Dadat kabanogaw ⁵⁰ is egyatda issan nang-il-anda am-in ken siya. Ngem dat komali si Jesus ken daida ay mangwani, “Laton, laton sa. Sak-en na. Adi kayo omegyat.”

⁵¹ Dat somakyat isnan bangka et kasanaldeng nan dagem. Dadat am-amed masdaaw ⁵² tay adida maawatan nan kabaelan Jesus olay no inilada nan inikkana ay nangipaad-ado isnan tinapay tay adida makaipasnek ay gawis isnan nemnenda.

Nan Nin-agasan Jesus Id Genesaret
Mat. 14:34-36

⁵³ Nakagandangda pay et omdanda isnan dagan di Genesaret dadat ipad-an nan bangkada isnan lota isnan benget di baybay. ⁵⁴ Issan dinmakaanda dat inmatonan ay dagos nan ipogaw si Jesus ⁵⁵ dadat asitatagtag isnan bab-aeay ay kad-an di masakit ta dangeyenda daida ay mangyey isnan olay intoy getkenda ay kad-an Jesus. ⁵⁶ Et olay mo into nan omayan Jesus ay dadakkel ay ili wenne baban-eg ya olay mo isnan bab-aeay isnan ilit et inyeyda kayet nan masaksakit isnan malkitan di ili ay inmayana. Dadapay menseg-ang ken siya ta olay kedeng nan benget nan badona is sikgaden nan

masaksakit daet am-in ay nangsikgad et ginmaw-
isda.

7

*Nan Nateknan Nan Insolsolon Nan Fariseo Is-
nan Linteg Apo Dios*

Mat. 15:1-9

¹ Nakilikob ken Jesus nan deeyda Fariseo ya nan men-is-isolo isnan linteg ay nagapo id Jerusalem.

² Dadat ilaen ay egay ninboo nan tap-in di papasolot Jesus esadapay mangan ay kaneg nan ogalin di Judio. ³ Tay nan Fariseo ya nan tap-in di

Judio et adida mangan no adida menboo omon-ona ta makaan nan lawada tay siya nan ogalin din alal-apoda. ⁴ Nan esa pay et adida kanen

nan minalkitanda engganay owasanda omon-ona. Et wada pay nan nateketeken ay ogalida isnan mang-owasanda isnan tasa ya nan banga

ya nan kandiloda. ⁵ Isonga san deeyda ay Fariseo ya nan men-is-isolo isnan linteg et kinwanida ken Jesus en, “Dan adi tongpalen nan papasolotmo nan ogalin di alal-apo tako? Tay manganda dapay adida menboo omon-ona dapay lawa.”

⁶ Dat kanan Jesus ken daida, “Tet-ewa nan kalin Apo Dios ay maipanggep ken dakayo ay agin-sosolot ken siya isnan inpasolatna ken Isaias id sang-adom ay mangwani en,

‘Nan naayda ay ipogaw et daydayawenda sak-en isnan kalida ngem addaaddawi nan nem-nemda ken sak-en. ⁷ Maid kapaayan nan mangdaydayawanda ken sak-en tay nan isolsoloda et nan aped bilin di ipogaw dadat aped kankanan en siya nan lintegko.’

⁸ Et tet-ewa ay ik-ikkanyo nan insolat Isaias ay naay tay baybay-anyo nan linteg Apo Dios tapno tongpalenyo nan isolon nan aped ipogaw.”

⁹ Danat itoloy ay mangwani, “Ipinoyo ay mangisikikap isnan kaadyan nan linteg Apo Dios ta nan ogaliyo nan ik-ikkanyo. ¹⁰ Tay inbagan din si Moses isdin inpasolat Apo Dios ken siya en, ‘Masapol ay tongpalenyo da amayo ken inayo,’ ya kanana gedan en, ‘Nan komali is ngawi isnan amana wenno inana et maipapatey.’ ¹¹ Ngem nan apedyo isolsolo et kananyo en mabalin ay alaen nan ipogaw nan ibadangna koma isnan amana ya inana dat menlason ken daida en, ‘Korban nan naay,’ et siya nan mangwaniyana en intedna et san inalana ken Apo Dios. ¹² No siya di nan ikkana dayot tet-ewa itan-oy nan adina et mangbadangan ken da amana. ¹³ Isnan mang-ik-ikkananyo is dana et dokdokoganyo nan linteg Apo Dios tay nan isolsolon di ipogaw nan apedyo tongtong-palen ya ado pay nan kaneg tona ay ik-ikkanyo.”

Nan Mangipangawi Isnan Ipogaw

Mat. 15:10-20

¹⁴ Kasin inayagan Jesus nan ipogaw danat kanan ken daida, “Am-in kayo et dengngenyo ta maawatanyo nan ibagak. ¹⁵ Baken nan songgep isnan topek di ipogaw is mangipangawi ken siya nodi nan bomala isnan topekna. ¹⁶ Dakayo ay mangdedenge et dengngenyo no waday ingayo.”

¹⁷ Dadat taynan nan ipogaw et songgepda isnan baey. Dat sooten nan papasolotna no ngan nan kayat ay kanan san kinwanina. ¹⁸ Danat kanan, “Ay adiyoy es maawatan? Ay adiyoy getken ay baken

nan songgep isnan topek di ipogaw is mangipangawi ken siya? ¹⁹ Tay nan makan et baken nan nemnemna is omayana nodi omey isnan egesna dat bomala kasin.” Isnan nangwaniyan Jesus isdi et siya nan mang-itdowana en maid lawa isnan makan.

²⁰ Danat itoloy ay mangwani, “Nan ngawi ay kali ay bomala isnan topek ya nan ngawi ay ikkana et siya nan mangipangawi isnan ipogaw. ²¹ Tay nan nemnem di ipogaw nan magapgapowan nan am-in ay dakes ay ik-ikkana ay kaneg nan lomalaki ya nan mamabai, nan mangakew, nan pomapatey, nan makikamkamolala, ²² nan meng-agom ya nan am-in ay natkenatken ay sokil. Magapo am-in dadi isnan nemnem. Wada abes nan men-al-allilaw, nan somisikap, nan men-ap-apal, nan men-ap-apos, nan men-et-etek ya nan adi mang-osal isnan nemnemna. ²³ Datona am-in nan ngawi ay ik-ikkan di ipogaw ay magapo isnan nemnemda et siya dana nan mangipangawi isnan ipogaw.”

Nan Nangbadangan Jesus Isnan Baken Judio

Mat. 15:21-28

²⁴ Kinmaan si Jesus isdi dat omey isnan sakop di Tiro. Dat songgep isnan esay baey tay adina layden ay waday mangtek isnan kad-ana tasiyay makaileng ngem adi kabalin ay mengago. ²⁵ Wada nan esay in-ina isdi ay kinapet di anito nan anakna ay babai. Issan nangdengngana ay wada si Jesus isdi dat omey menpalintomeng isnan sagangna. ²⁶ Baken Judio san in-ina tay id Fenisia id Siria nan ilina ngem ninseg-ang kayet ken Jesus ta pagawisena nan anakna.

²⁷ Ngem dat kanan Jesus, “Masapol ay mangan nan an-ak omon-ona tay baken osto no maipakan nan kanen di an-ak isnan aso.” ²⁸ Naawatan nan in-ina nan kinwanina ay masapol ay badangana nan Judio esanapay badangan nan tap-in di ipogaw isonga danat kanan, “Owen Apo, ngem olay nan aso et kanenda nan kamogay nan anak.” ²⁹ Dat kanan Jesus, “Osto nan insongbatmo. Somaaka tay kinmaan nan anito et ginmawis nan anakmo.”

³⁰ Dat somaa nan in-ina et datngana nan anakna ay maseseyep isnan kama tay tet-ewa ay tinaynan nan anito.

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Awew

³¹ Tinaynan Jesus id Tiro danat laosan id Sidon ya id Decapolis et omey kasin isnan baybay id Galilea. ³² Dat wadada nan mangyey isnan am-ama ay awew dadat menseg-ang ken Jesus ta gena siya. ³³ Dat ayagan Jesus san awew et omeyda ay dowa isnan kamaid ipogaw. Dat pay-en Jesus nan gomotna isnan ingan san am-ama dat mentobba danat kapposen nan dilan san am-ama. ³⁴ Dat mentangad id daya et menpog-es danapay kanan isnan kalida, “Eppata.” Nan kayatna ay kanan et makadngeka.

³⁵ Dat tet-ewa makadnge ya makadiladil dapay domawes nan menkaliyana. ³⁶ Dat ibilin Jesus ta adida sodsodoken nan inommat. Ngem am-amedda sodsodoken nan inik-ikkana. ³⁷ Nasdanasdaaw san nangdedenge dadat kanan, “Ay-ay. Gawigawis am-in nan ik-ikkana. Olay nan natoweng et makadngeda ya nan omel et makakalida.”

8

Nan Nangpakanan Jesus Isnan Epat Ay Libo Ay Ipogaw

Mat. 15:32-39

¹ Isnan namingsan ay agew et kasin nadagop nan adoado ay ipogaw ken Jesus dat naamin nan kanenda. Dat ayagan Jesus nan papasolotna et kanana ken daida, ² “Maseg-angak isnan ipogaw ay naayda tay tolo ay agewda isna dapay naamin et nan baonda. ³ No ipasaak daida dadapay egay nangan et waay maolawda is owatda isnan daan dapay addaaddawi nan saanen nan tap-ina.” ⁴ Dat kanan nan papasolotna, “Into pay nan mang-alan tako is makan isnan naay bilig?” ⁵ Dat kanan Jesus, “Kaat nan tinapay ay wada ken dakayo?” “Pitpito,” kinwanida.

⁶ Dat ipatokdon Jesus nan kaipoipogaw danat alaen san tinapay et men-iyaman ken Apo Dios danat amam-asen danat ipawatwat isnan papasolotna ta kanen san kaipoipogaw. ⁷ Wada gedan nan nagabis ay baban-eg ay ikan. Dat men-iyaman ken Apo Dios danat ipawatwat es isnan kaipoipogaw. ⁸⁻⁹ Waay epat ay libo nan kabibilangda ay nangan dadapay nabsog. Dadat togopen nan nabay-an et napno nan pito ay lowa. Danat pasaaen nan kaipoipogaw. ¹⁰ Dat menlogan da Jesus isnan bangka et omeйда isnan sakop di Dalmanuta.

Nan Nindawatan Nan Fariseo Ken Jesus Is Kaskasdaaw

Mat. 12:38-42, 16:1-4

¹¹ Dinmateng nan Fariseo ay mensoot ken Jesus ta padpadasenda siya. Kananda en omipaila is kaskasdaaw ay mangipaila ay siya nan tet-ewa ay inbaan Apo Dios. ¹² Ninpog-es si Jesus danat kanan, “Dan aped is kaskasdaaw nan dawdawaten nan ipogaw id wani ay timpo? Tet-ewa nan ibagak ay maid polos maipaila is kaskasdaaw ken dakayo.”

¹³ Dat taynan et da Jesus daida isdi dadapay kasin menlogan isnan bangka et omeyda isnan demangna.

Nan Inbagan Jesus Ta Makailanda Nan Baken Osto Ay Maisolsolo

Mat. 16:5-12

¹⁴ Kinalingkingan nan papasolot Jesus ay omala is baonda et es-esa ay tinapay nan inkakawitda isnan bangka. ¹⁵ Dat bagbagaan Jesus daida ay mangwani, “Makail-ilanyo nan bobod Herod ya nan deeyda ay Fariseo.” ¹⁶ Dat men-asikwani nan papasolotna en, “Waay kinwanina di tay kinalingkingan tako ay omala is baon.” ¹⁷ Gintek Jesus nan kankananda danat kanan, “Dayon aped ap-apateng nan kamaid di baonyo? Ay adi kayo kayet maawatan nan kabaelak? Ay maid maiy-oloy? ¹⁸ Wada nan iilanyo dayopay adi maimatonan. Wada nan dedengngenyoy dayopay adi maawatan. Ay kinalingkinganyo ¹⁹ din limay tinapay ay inpaad-adok ta komdeng isdin limay libo ay ipogaw? Kaat ay lowa din nangtogopanyo isdin nabayan?” “Simpoo ya doway,” kinwanida.

²⁰ “Din pay es pito ay tinapay ay inpaad-adok ta komdeng isdin epat ay libo ay ipogaw et kaat

ay lowa din nabay-an isdi?” “Pito ay lowa,” kinwanida. ²¹ Danat kanan, “Ay adiyoy kayet maawatan ay baken makan nan kankanak nodi nan baken osto ay isolsolon di Fariseo?”

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Nakowap

²² Inmey da Jesus id Betsaida dat wada nan nangyey ken siya isnan kowap dadat mensegang ta kapposena nan matana ta makaila. ²³ Dat pedngen Jesus et ipangona isnan benget di ili. Dat tobbaan Jesus nan matana danat kapposen. Danat sooten, “Ay waday mailam?” ²⁴ Daet mentamaang san kowap danat kanan, “Wada. Iilak nan ipogaw ngem kanegda kaiw ay mendad-aan.” ²⁵ Dat kasin kapposen Jesus nan matana. Dat menbotag san kowap et pinmat-a dadlo nan iilaena. ²⁶ Dat pasaaen Jesus ay mangwani, “Somaaka ngem adika somagsagong isnan ili ay tinaynanta.”

Nan Nangibagaan Pedro En Kristo Si Jesus

Mat. 16:13-20; Luc. 9:18-21

²⁷ Inmey si Jesus ya nan papasolotna isnan kaili-ili id Cesarea Felipe. Issan nindad-aananda dat sooten Jesus en, “Ay ngan nan pangwanin nan ipogaw ken sak-en?” ²⁸ Dadat kanan, “Wada nan mangwani en sik-a din si Juan ay Menbonbonyag. Nan tap-in di ipogaw et kananda en sik-a din si Elias dapay kanan nan tap-ina en sik-a nan esa isdin tap-in di mamadton Apo Dios.” ²⁹ Dat sooten Jesus ken daida, “Dakayo pay abes, ay ngan nan pangwaniyo ken sak-en?” Dat kanan Pedro, “Sik-a si Kristo ay Anak Apo Dios ay inbagana en awnit omali ay men-apo.” ³⁰ Dat bilinen Jesus daida ta adida ibagbaga isnan olay sino ay ipogaw.

Nan Nangibagaan Jesus Isnan Awnit Menligatana

Mat. 16:21-23; Luc. 9:22

³¹ Inlogin Jesus ay men-isolo ken daida ay masapol ay mapaligatan siya ay Iyon-an Am-in di Ipogaw tay nan aamam-an di Judio ya nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg et awnit adyanda siya dadapay ipapatey siya ngem is katlon di agew et matago kasin.

³² Inpootna pay ay mangibaga. Dat ipagay-ed Pedro siya et yamyamana si Jesus gapo isnan inbaganana ken daida. ³³ Dat menligos si Jesus danat ilan nan papasolotna danapay abes yamyaman si Pedro et kanana, “Taynam sak-en tay nan kinwanim et kalin Satanas. Nan ninemnemmo et baken adi si Apo Dios is nagapowana nodi isnan ipogaw.”

Nan Ikkan Nan Maitapi Ken Jesus

Mat. 16:24-28; Luc. 9:23-27

³⁴ Dat ayagan Jesus nan papasolotna ya nan ado ay ipogaw et kanana ken daida, “No sino nan manglayad ay maitapi ken sak-en et masapol ay ibilangna ay kaneg natey et nan awakna ta baken nan laydena is ik-ikkana nodi nan laydek ta itoledna nan ligat ay kaneg nan mangaw-awit isnan krosna ta omonod ken sak-en.

³⁵ Tay nan mangnemnemnem isnan awakna et kedeng et awnit matey met laeng. Ngem nan adi mangnemnemnem isnan awakna gapo ken sak-en ya nan mangibagaana isnan gawis ay damag et olay no matey ngem matagotago ay engenggana ken Apo Dios. ³⁶ Ay waday ganaben di ipogaw ay mangkowa isnan am-in ay kinabakang isnan bawata no matey daet adi dawaten

Apo Dios? Maid adi. ³⁷ Tay maid polos kin-abaknang di ipogaw is makasokat isnan biyagna. ³⁸ Ngawingawi nan ipogaw id wani tay ado nan mangdokdokog ken Apo Dios. Isonga no sinoy mang-adi ken sak-en ya nan it-itdok et awnitko abes adyan daida isnan omaliyak ay mangipaila isnan kangatok ya nan kangaton Ama ya nan kaangheanghelna.”

9

¹ Danat kanan pay ken daida, “Tet-ewa nan ibagak, wada ken dakayo nan matatago pay laeng engganay ilaenda nan panakabalin Apo Dios isnan mentolayana.”

Nan Nateknan Nan Ilan Jesus

Mat. 17:1-13; Luc. 9:28-36

² Nallos nan enem ay agew dat ayagan Jesus da Pedro ken Santiago ya si Juan danat ipango daida isnan atakdag ay bilig. Dat tomeken nan kaiilaan Jesus ken daida ³ et pinmolapolaw ay sinmilang nan badona ay maid is-isona isnan batawa ⁴ dat menpaila da Elias ken Moses ay makitoytoya ken Jesus. ⁵ Dat kanan Pedro ken Jesus, “Apo, gawis tay wada tako isna. Omset kami is toloy bawi ta pala ken sik-a nan esa, pala ken Moses nan esa ya pala ken Elias nan esa.” ⁶ Ngem apedna kinwani di tay pilmi ay nasngangda et adina getken nan kankanana. ⁷ Dadat malilingban isnan liboo dadat dengngen nan kali ay nagapo isnan liboo ay mangwani, “Si tona nan Anakko ay laylaydek.

Dengngenyon nan kankanana.”⁸ Dat menpangata-maang da Pedro ngem daet nakekedeng si Jesus ay maid da Elias ken Moses.

⁹ Issan lomaylayoganda issan deey ay bilig dat ibilin Jesus ken daida en, “Adiyo polos ibagbaga nan inilayo engganay kasinak matago.”¹⁰ Egayda sinodsodok ngem asida popoot mo ngan nan kankanana ay kasina matagowan.¹¹ Dadat sooten abes ken Jesus en, “Dakan kanan en kasinka matago dapay kanan nan men-is-isolo isnan linteg Apo Dios en masapol ay omon-ona ay omali si Elias mo si Kristo?”¹² Dat kanan Jesus, “Tet-ewa ay omali omon-ona si Elias ta isaganana nan amin. Ngem ayta ngalod dan naisolat isnan kalin Apo Dios en masapol ay mapaligatanak ya maamisak?¹³ Ibagak ken dakayo ay epdas in mali si Elias ngem inikkan nan deeyday ipogaw nan kinaykayatda ken siya tay pinateyda ay kaneg nan naisolat id kasin ay ommat ken siya.”

Nan Nangpakaanan Jesus Isnan Anito Ay Nang-pakedas Isnan Onga

Mat. 17:14-21; Luc. 9:37-43

¹⁴ Sinmagong da Jesus issan kad-an san tap-in di papasolotna dadat ilaen ay adoado nan ipogaw dapay makisongsongbat nan men-is-isolo isnan linteg issan deeyday papasolot Jesus.¹⁵ Kaanila nan ipogaw ken Jesus dadat nasdaaw dadapay tomagtag ay mangsab-at ya mangtoya ken siya.¹⁶ Dat kanan Jesus ken daida, “Ngan nan mangsongsongbatanyo ken da todi?”¹⁷ Dat kanan nan esay am-ama, “Apo, iyalik koma ken sik-a

nan naay anakko tay wada nan anito ay mang-om-omel ken siya. ¹⁸ No kapten san anito siya danat tokangen et omosab nan topekna dat menngilet nan bab-ana dapay komenteg nan awakna. Inbagak isnan papasolotmo en pakaanenda nan anito ngem adida kabaelan.” ¹⁹ Dat kanan Jesus ken daida. “Dakayo od id wani et adi kayo polos mamati. Nabayagak ay nakitetee ken dakayo et palalo nan anosko ngem adi kayo kayet pomati. Aye pay di anosko ken dakayo. Iyaliyo isna.” ²⁰ Dadat eyey san onga ken Jesus. Idi inilan nan anito si Jesus danat pakedasen san onga et matokang dat menbalibalin dapay menosab nan topekna. ²¹ Dat kanan Jesus, “Tongona nan nangkapetan nan anito ken tona?” Dat kanan san aman di onga, “Enggana isdin kaong-ongana. ²² Namin ado ay binkasna siya isnan apoy no baken et isnan danom ta matey koma. Masegangka ta badangam nan anakko no kabaelam.” ²³ Dat kanan Jesus, “Damen aped kanan en no kabaelak? Nan mamati ken Apo Dios et maid adi mabalin is maikkana.” ²⁴ Dat pigsaan san am-ama nan kalina ay mangwani, “Mamatiyak. Ngem kolang nan pammatik isonga mangbadangka ta maanayan nan pammatik.”

²⁵ Dat ilan Jesus ay madagdagop nan ipogaw ay manglikob ken daida danat bilinen nan anito ay mangwani, “Sik-a ay toweng ya omel ay anito, taynam siya ta adim kasin kapkapten.” ²⁶ Dat men-owakis nan anito et dadama nan ikkana ay mangpakedas issan onga dat komaan et taynana siya. Dat kega natey nan kaiil-an san onga isonga

kanan san deeyday ipogaw en natey. ²⁷ Ngem dat gen-an Jesus nan ledengna danat bangonen et tomakdeg.

²⁸ Dat makekedeng da Jesus ya nan papasolotna ay songgep isnan baey dat sooten nan papasolotna, “Aytay dakamin adi makaipakaan issan deey ay anito?” ²⁹ Dat kanan Jesus, “Nan anito ay kaneg todi et adi maipakaan no adiyoy ipapasnek ay menlowalo.”

*Nan Kasin Nangibagaan Jesus Isnan Kateyana
Mat. 17:22-23; Luc. 9:44-45*

³⁰ Kinmaan da Jesus isdi dadat laosan id Galilea tay kayat Jesus ay maid mangtek isnan mentete-anda ³¹ ta isolowana nan papasolotna. Danat ibaga ken daida en, “Nganngani ay maitedak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw isnan mangdepap ken sak-en et awnitda mangpatey. Ngem isnan maikatlo ay agew et awnitak matago kasin.”

³² Egayda maawatan nan kayatna ay kanan ngem mabainda ay mangsoot.

*Nan Kanan Jesus Maipanggep Nan Kapatgan
Mat. 18:1-5; Luc. 9:46-48*

³³ Inomdanda pay id Capernaum dadat songgep isnan baey dat sooten Jesus no ngan nan kinkinwanida isnan daan. ³⁴ Ngem igiginekda tay nan kinkinwanida et mo sino nan kapatgan ken daida. ³⁵ Dat tomokdo si Jesus et palikobena daida ay simpoo ya dowo ken siya. Danat isolowan daida ay mangwani, “Nan manglayad ay siya nan kapatgan ken dakayo et masapol ay iyoy-oyana danapay badbadangan am-in ay ipogaw.”

³⁶ Danat ayagan nan esay onga et daingena danapay kanan, ³⁷ “Nan manglayad ya mangayyew isnan kaneg nan naay ay onga gapo isnan pammatina ken sak-en et siya nan kaneg nan layadna ken sak-en. Et nan manglayad ken sak-en et bakenak kedeng is laydena nodi laydena gedan nan nangbaa ken sak-en ay si Apo Dios.”

Nan Adi Men-apos Et Daida Nan Bomadang

Luc. 9:49-50

³⁸ Dat kanan Juan, “Apo, inilami nan esay amama ay mangipakpakaan is anito isnan ipogaw gapo isnan pammatina kano ken sik-a. Ngem inyadimi tay baken tako ib-a.” ³⁹ Dat kanan Jesus, “Adiyo iyadi siya tay nan mang-osal isnan ngadanko ay mang-ikkan is kaskasdaaw et adi mabalin ay aposena sak-en ay dagos. ⁴⁰ Tay nan adi mang-ap-apos ken datako et daida nan bomadbadang. ⁴¹ Tet-ewa nan ibagak ken dakayo en olay nan aped mangpainom is danom ken dakayo gapo tay ib-ayo sak-en ay si Kristo et awnit wada nan ganabena.”

Nan Mang-aw-awis Ay Mangipabasbasol

Mat. 18:6-11; Luc. 17:1-3

⁴² “Ngem no wada nan mang-aw-awis ay menbasol nan esa ay kapatpati ken sak-en et gag-awis no maitaked nan losong ay bato isnan bagangna dat maibkas isnan baybay.”

⁴³ Dat itoloy Jesus en, “Mo nan ikkan nan ledengmo di makabasolam et gawis no pokolam ta iwasitmo tay gag-awis no kolang nan ledengmo id wani basta wada nan biyagmo ken Apo Dios ay eng-enggana mo nan dowana nan ledengmo id

wani dakat mapaligatan isnan impilno ay kad-an di apoy ay adi katkatey. ⁴⁴ (-) ⁴⁵ Ya no nan ikkan nan esa ay sikim di makabasolam, gag-awis no pokolam. Tay gag-awis mo es-esang nan sikim id wani basta wada nan biyagmo ken Apo Dios ay eng-enggana mo nan dowa nan sikim dakapay ome y isnan apoy ay adi katkatey. ⁴⁶ (-) ⁴⁷ Et no gapo abes nan pang-ilan nan esay matam is makabasolam et gawis no soklatem laengen. Tay gag-awis no es-esang nan matam id wani basta wada nan biyagmo ken Apo Dios ay eng-enggana mo nan dowa nan matam dakat ome y isnan apoy ay adi katkatey. ⁴⁸ Tay id isdi ay impilno et adi katkatey nan bogis isnan awakda ya adi kasebseb-seban nan apoy ay eng-enggana.

⁴⁹ Kaneg nan mang-osalan nan ipogaw isnan asin ay mangpagawis is makan et nan ligat abes nan osalen Apo Dios ay mangpagawis isnan ogalin di ipogaw. ⁵⁰ Gawis nan asin ngem no epdas nakaan nan sidekna et maid et kaosarana. Isonga dakayo et menpinagawis kayo ta menbinadang kayo ay kaneg nan mangipaimisan nan asin isnan makan.”

10

Nan Insolon Jesus Maipanggep Nan Men-idang Mat. 19:1-12; Luc. 16:18

¹ Kinmaan da Jesus isdi dadat ome y isnan bas-ang nan ginawang ay Jordan ay sakop di Judea. Dat kasin madagop nan kaipoipogaw ken siya danat isolowan daida tay siya nan sigod ay ogalina. ² Dat wada abes nan tap-in di Fariseo ay ome y mangpadas ay mangsikap ken Jesus isonga

dadat kanan, “Ay ipalobos nan linteg tako ay idangan nan lalaki nan asawana?” ³ Dat kanan Jesus, “Ngan nan bilin ay insolat din si Moses?” ⁴ Dadat kanan, “Inpalobosna met. Ngem masapol kano ay men-ited nan lalaki is kasolatan ken asawana ay mangipagtek ay nin-idangda sanapay pakaa-nen siya.” ⁵ Dat abes kanan Jesus, “Gapo tay gintekna od ay adi kayo maisolowan isonga siya nan insolatna. ⁶ Ngem wada isnan naisolat ay maipanggep isdin login di batawa en, ‘Binoliw Apo Dios nan ipogaw ay lalaki ya babai. ⁷ Isonga taynan nan lalaki da amana ken inana et maitapi ken asawana. ⁸ Et nan deeyda ay sin-asawa, men-balinda ay es-esang,’ kanana. Tet-ewa bakenda dowanodi es-esang. ⁹ Isonga baken osto no mendang nan tinipon Apo Dios.”

¹⁰ Sinmagongda isnan baey dat sooten nan papasolotna no ngan san kayatna ay ibaga issan kinwanina. ¹¹ Danat kanan ken daida, “Nan lalaki ay makiidang dat makiasawa is teken et kaneg gedan mamabai. ¹² Kaneg abes nan babai et makabasol no makiidang dat makiasawa is teken.”

*Nan Nangbindisyonan Jesus Isnan Oongong-a
Mat. 19:13-15; Luc. 18:15-17*

¹³ Wadada nan nangyey is oongong-a ken Jesus ta mokena kapposen daida ta mabindisyonanda ngem inyadin nan papasolot Jesus daida. ¹⁴ Ngem idi inilan Jesus danat sagiiten daida ay mangwani, “Palobosanyo nan oongong-a ay omali ken sak-en. Adiyoyadi daida tay nan mangtalek ken sak-en ay kaneg nan naayday oongong-a et daida nan maitapi isnan mentolayan Apo Dios.

¹⁵ Tet-ewa nan ibagak ken dakayo, maid teken is maitapi isnan mentolayan Apo Dios nodi nan mangtalek ken siya ay kaneg nan mangtalkan nan oongong-a isnan am-ada.” ¹⁶ Danat sag-es-angen ay manglak-ey isnan oongong-a et ipatangna nan ledengna isnan oloda ay mangwani en, “Bindisy-onan Apo Dios dakayo.”

Nan Kadangyan

Mat. 19:16-30; Luc. 18:18-30

¹⁷ Isnan nalobwatan da Jesus et nintagtag nan esay lalaki dat menpalintomeng isnan sasang Jesus danat kanan, “Apo, gawigawiska ay ipogaw isonga ibagam kad no ngan nan osto ay ikkak ta matagotagowak ken Apo Dios.” ¹⁸ Dat kanan Jesus, “Dakan aped kanan en gawigawisak dapay si Apo Dios et kedeng nan kagawisan. ¹⁹ Getkem met nan linteg Apo Dios ay kanana, ‘Adika menpatpatey, adika mamabai, adika mangak-akew, adika menpabpabasol isnan ib-am, adika menal-allilaw ya masapol ay tongpalem da amam ken inam.’” ²⁰ Dat kanan san lalaki, “Apo, am-in dana et tinongtongpalko enggana isdin kaongak.” ²¹ Palalo nan layad Jesus issan nang-ilaana ken siya danat kanan, “Wada pay nan esang ay kolangmo. Enka ilako am-in nan kokwam damet ipakdaw isnan kokodokdo nan lakona dakat omali et maitapika ken sak-en. Tay no siya nan ikkam et awnit wada nan kinakadanganmo id daya.” ²² Ngem isnan nangdengngana issan kinwanin Jesus et maiila isnan angasna ay menbabawi nan nemnemna. Dat menseseg-ang ay ko-

maan tay adina kayat ay taynan nan kinakadanyana.

²³ Dat menligos si Jesus ay mang-ila isnan papasolotna danat kanan, “Naligat nan maitapiyan di kadangyan isnan mentolayan Apo Dios.” ²⁴ Nasdaaw nan papasolotna issan kinwanina. Dat kasin kanan Jesus, “Gagayyemko, tet-ewa ay naligat nan kaitapiyan nan ipogaw isnan mentolayan Apo Dios. ²⁵ Nalaklaka pay nan songgepan nan camel isnan lokaw di dagom mo nan maitapiyan nan kadangyan isnan mentolayan Apo Dios.” ²⁶ Dadat am-amed masdaaw dadat kanan, “Apo, sino pay obpay nan mabalin ay maisalakan?” ²⁷ Dat iilan Jesus daida danapay kanan, “Nan adi mabalin ay ikkan di ipogaw et mabalin ay ikkan Apo Dios tay maid polos adina kabaelan isonga am-in ay mangpati ken siya et maisalakan, kadangyan man wenno kodo.”

²⁸ Dat kanan Pedro, “Ilam dakami. Tinaynanmi nan am-in ta maitapi kami ken sik-a.” ²⁹ Dat kanan Jesus, “Owen. Ibagak nan tet-ewa ken dakayo et nan mangtayan isnan baeyna, bebsatna, inana, amana, an-akna ya nan payewna isnan maitapiyana ken sak-en ya nan mangiba-gaana isnan gawis ay damag Apo Dios ³⁰ et awnitda maagtan is am-amed id wani ay timpo. Maagtanda is ad-ado ay baey, bebsat, in-a, an-ak ya paypayew mo nan tinaynanda ngem mapaligatanda abes. Ngem maagtanda abes is biyag ken Apo Dios ay maid patenggana. ³¹ Et ado isnan kapapatgan id wani et awnit daida nan kababaan ya ado isnan kababaan id wani et awnit daida nan

kapapatgan.”

Nan Maikatlo Ay Nangibagaan Jesus Isnan Kateyana

Mat. 20:17-19; Luc. 18:31-34

³² Issan omay-ayanda id Jerusalem et inyononan Jesus ay mangidadawes. Nasdaaw nan papasolotna ya omeegyat am-in nan ipogaw ay nangboboweg tay omey si Jesus id Jerusalem ay kad-an nan bosona. Dat kasin ayagan Jesus san simpoo ya dow a ay papasolotna danat ibaga ken daida nan awnit ommat ken siya. ³³ Kanana, “Dengngeny o, naay omey tako id Jerusalem et maidyaak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw isnan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg. Awnitda kanan en masapol ay maipapateyak esadapay idya sak-en isnan baken Judio. ³⁴ Et awnitda mangsaysayot, mangtobbatobba ya mangbaibaig esadapay mangpatey. Ngem awnitak matago kasin isnan maikatlo ay agew.”

Nan Nindawatan Da Santiago Ken Juan Ken Jesus

Mat. 20:20-28

³⁵ Inmey da Santiago ken Juan ay an-ak Zebedeo ken Jesus dadat kanan, “Apo, wada koma nan dawatenmi ken sik-a.” ³⁶ Dat kanan Jesus, “Ngan nan laydenyo ay ikkak ken dakayo?” ³⁷ Dadat kanan, “Apo, no mabalin ta isnan men-aliyam et tomokdo kami koma isnan makanawan ya nan makanigidmo.” ³⁸ Ngem dat kanan Jesus, “Adiyo getken nan dawdawateny o. Ay makaitoled kayo ay mang-okmon isnan ligat ay awnitko ligaten? Ay makatoled kayo isnan tetey ay kaneg nan

ikateyko?” ³⁹ Dadat kanan, “Owen. Makaitoled kami.”

Dat kanan Jesus, “Tet-ewa ay awnit kayo maligatan ay kanegko. Et awnityo itoled nan tetey ay ikateyko. ⁴⁰ Ngem bakenak is kalebbeng ay menpili is tomokdo isnan makanawan ya makanigidko tay si Apo Dios nan mangpili isnan tomokdo is dana.”

⁴¹ Issan nangdengngan nan simpoo ay ib-ada ay papasolotna isnan dinawat da Santiago dadat ligten daida. ⁴² Isonga dat ayagan Jesus daida amin et kanana, “Getkenyo nan maik-ikkan isnan makwani en apo ya nan tap-in di mentolay isnan batawa. Igagatinda nan ipogawda gapo tay wada nan kalinteganda ken daida. ⁴³ Ngem adi kabalin ay kaneg todi ken dakayo nodi nan manglayad ay ngomato ken dakayo et masapol ay siya nan menpababa ta badangana nan iib-ana. ⁴⁴ Owen, nan manglayad ay kapatgan ken dakayo et masapol ay mensilbi ay kaneg baa isnan iib-ana. ⁴⁵ Tay kaneg sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et egayak in-mali ay masilbiyan nodi tapno mensilbiyak isnan ipogaw. Isonga awnitak matey tapno masbot nan kaipoipogaw gapo isnan basbasolda.”

Nan Nangipagawisan Jesus Isnan Kowap

Mat. 20:29-34; Luc. 18:35-43

⁴⁶ Inomdan da Jesus ya nan papasolotna id Jerico dapay kayet on-onoden nan adoado ay ipogaw. Isnan kinmaananda isdi et wada nan esay kowap ay anak Timeo ay si Bartimeo ay nangitotokdo isnan benget di kalsa ay menlimlimos.

⁴⁷ Issan nangdengngana ay si Jesus ay iNazaret

nan lomaos dat menbogbogaw ay mangmangwani, “Jesus ay apon din si David, seg-angam kad sak-en.” ⁴⁸ Dat ibagan nan ado ay ipogaw ta iginekna. Ngem am-amed kayet ninbogaw en, “Apon din si David, seg-angam adi sak-en.” ⁴⁹ Dat itakdeg Jesus et kanana, “Ayaganyo siya.” Dadat ayagan san kowap ay mangwani, “Gomasingka tay naay paayagana sik-a.” ⁵⁰ Danat men-itep-a nan ewesna et katanakdeg dat omey ken Jesus. ⁵¹ Dat kanan Jesus ken siya, “Ay ngan nan kayatmo ay ikkak ken sik-a?” Danat kanan, “Apo, kaytek ay makaila koma.” ⁵² Dat kanan Jesus, “Enka. Gomawiska gapo isnan pammatim ken sak-en.” Dat maganawis nan matana et makaila dadlo dat makkey ken Jesus.

11

Nan Nangdayawanda Ken Jesus Isnan Inmayanda Id Jerusalem

Mat. 21:1-11; Luc. 19:28-40; Juan 12:12-19

¹ Issan om-omdanan da Jesus id Jerusalem ay ngannganida laosan id Betfage ya id Betania ay gogowaben nan bilig ay Olivo dat ibaan Jesus nan dow a ay pasolotna ² ay mangwani, “Enkayo isnan ili ay deey et awnityo ilaen nan koyaw di kabayo ay egay kasaksakayan ay naibabaod. Dayot okasen nan baodna ta iyaliyo isna. ³ No waday mangsoot en, ‘Dayon aped alaen sa?’ dayot kanan en, ‘Masapol nan apo tako ngem sin-awyan danat ipasagong.’ ”

⁴ Inmeyda dadat tet-ewa datngan nan koyaw di kabayo isnan kalsa ay naibabaod isnan segpan di

baey dadat okasen nan baodna. ⁵ Wadada nan nang-ila dadat sooten, “Dakayon kak-aanen nan baod tosa?” ⁶ Dadat ibaga san kinwanin Jesus dat itan-oy san nang-ila ken daida.

⁷ Inyeyda san kabayo ken Jesus dadat iyap-ap nan badbadoda isnan edeg san kabayo dat men-sakay si Jesus. ⁸ Dat iyaplag nan kaipoipogaw nan badbadoda isnan daan ay daanen Jesus ta mangi-paila ay daydayawenda siya. Nan tapina et in-malada isnan lamos ay tinmotobo isnan benget di daan et iyaplagda isnan daanena. ⁹ Dat menbog-bogaw nan ipogaw ay inmon-ona ya nan omon-onod ay mangmangwani, “Hosanna. Madayaw nan naay Ali tako. Mabindisyonan nan inbaan Apo Dios ay mentolay ken datako ¹⁰ ya gawigawis abes nan mentolayana tay awnitna isagong din nintolayan din alapo tako ay si Ali David. Maday-dayaw si Apo Dios id daya.”

¹¹ Dadat omdan id Jerusalem et songgep si Jesus isnan Templo danat tamaangen am-in nan wada isdi. Gapo tay nasdem dadat komaan ay ome y id Betania ay nanakkey nan simpoo ya dow a ay papasolotna.

Nan Kaiw Ay Adi Kasin Bomgas

Mat. 21:18-19

¹² Kawakgatana isnan nagapowanda id Betania ay ome y kasin id Jerusalem et naowat si Jesus.

¹³ Danat ilaen isnan naiyad-addawi nan kaiw ay higos ay adoado nan tobona. Isonga dat ome y si Jesus ay mang-ila no waday begasna tay nan higos et bomgas isnan bomalaan nan tobona. Ngem idi ilaena dat maid polos begasna tay baken timpon

di panagbebegas di higos. ¹⁴ Danat kanan, “Adika kasin makabegas.” Didinngen nan papasolotna nan kinwanina.

Nan Nangipabalaan Jesus Isnan Men-il-ilako Isnan Templo

Mat. 21:12-13; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-17

¹⁵ Isnan inomdanda id Jerusalem dat kasin omey si Jesus isnan Templo. Danat pabalaen nan men-il-ilako ya nan lomaklako isnan awnitda ited ken Apo Dios danapay tokangen nan lamisaan di mensoksokat is siping ya nan tokdowan di men-ilaklako is kalapati. ¹⁶ Inyadina gedan nan men-aawit ay mangidaan isnan Templo. ¹⁷ Danat isolowan daida ay mangwani en, “Naisolat isnan kalin Apo Dios en, ‘Nan baeyko et paglol-owalowan am-in di ipogaw.’ Siya di nan inpasolat Apo Dios ngem ngan nan ik-ikkanyo? Dakayon aped os-osalen ay pagsos-owitikan nan baeyna?”

¹⁸ Dinngen pay nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg dadat anapen nan ikkanda ay mangpatey ken Jesus. Ngem om-egyatda ay mang-ikkan tay nasdaaw am-in nan ipogaw isnan insolona.

¹⁹ Nasdem pay di dat taynan da Jesus nan ili.

Nan Maadal Issan Kaiw Ay Higos

Mat. 21:20-22

²⁰ Issan kawakgatana et linaosanda kasin san kaiw ay higos ay maid begasna. Ilan pay nan papasolotna ay naango enggana isnan lamotna ²¹ dat nemnemen Pedro din kinwanin Jesus danat kanan, “Apo, ilam pod san kaiw ay binaosmo et naango.”

22-23 Dat kanan Jesus ken daida, “Nenemnenyo nan kanak. No mamati kayo ay maid dowadowana ken Apo Dios et mabalin ay ibagayo isnan deey ay bilig en men-aton isnan baybay et men-aton tet-ewa. 24 Isonga ibagak ken dakayo, olay mo ngan nan dawatenyo ken Apo Dios, no talkenyo siya awnit tongpalena tet-ewa nan dawatyo. 25 Ya abes no menlowalo kayo et masapol ay pakawanenyo nan nakabasol ken dakayo ta pakawanen abes Amayo id daya nan basbasolyo.” 26 (-)

Nan Nagapowan Nan Kalebbengan Jesus

Mat. 21:23-27; Luc. 20:1-8

27 Inmeyda id Jerusalem kasin dat isnan mendad-aanan Jesus isnan Templo et inmey ken siya nan menkangangato ay papadi ya nan menis-isolo isnan linteg ya nan aamam-a. 28 Dadat sooten, “Ibagam kad ken dakami no ngan nan kalebbengam ay mang-ik-ikkan isnan am-in ay ik-ikkam? Ay sino nan nang-ited ken sik-a isnan lebbengmo?” 29 Danat kanan abes ken daida, “Sootek od na ken dakayo et no makasongbat kayo daket ibaga abes nan nagapowan nan lebbengko. Siya na nan sootek. 30 Into nan nagapowan din kalebbengan Juan ay Menbonbonyag? Ay ken Apo Dios wenno isnan ipogaw? Ibagayo.” 31 Dadat men-asisoot ay mangwani, “Ay ngan nan isongbat tako? Mo kanan tako en nagapo ken Apo Dios et awnit kanana en, ‘Ayta ngalod dayon egay pinatpati din si Juan?’ 32 Ngem ayke tako kanan en nagapo isnan ipogaw?” Siya nan kinwanida tay omegyatda isnan kaipoipogaw tay kananda

en tet-ewa ay mamadton Apo Dios din si Juan. ³³ Isonga dadat kanan en, “Adimi getken.” Daet kanan Jesus, “Adiyak ngalod abes ibagbaga nan nagapowan nan kalebbengak ay mang-ik-ikkan isnan ik-ikkak.”

12

Nan Nangiyaligan Jesus Isnan Menlebbeng Ay Judio

Mat. 21:33-46; Luc. 20:9-19

¹ Dat menpangngalig si Jesus ken daida ay mangwani, “Wada nan am-ama ay nin-esek is adoado ay onas danat bakden nan om-a. Dat omset is paglebkan ay mangsetset isnan danom di onas dapay mensaad is atakdag ay baey ay mentean di menbanbantay. Danat ipaayowan esapay ome y isnan addaaddawi ay ili.

² Inomdan pay nan kaapitan nan onas dat ibaan san kakwa nan esay baana ta ena alaen nan pigasna. ³ Ngem dinpap san men-ay-ayowan san inbaana dadat baibaigen esadapay ipasaa ay maid polos ginegen-ana. ⁴ Dat kasin omibaa san kakwa is esa. Ngem ginongayanda nan olona dadapay baibainan siya. ⁵ Dat kasin omibaa nan kakwa is teken. Dadat pateyen. Et adoado pay nan inik-ikkanda ay ngawi isnan tap-in di baan di kakwa. Binaigda nan tap-ina ya pinateyda nan tap-ina. ⁶ Kamaodiyana et kedeng nan kalalayadna ay anak is nabay-an danat ibaa tay kanana en mo-datya siya nan idngeda. ⁷ Ngem kanan san deeyda ay mang-ay-ayowan en, ‘Naay omali nan awnit mangtawid isnan naay om-a. Pateyen tako bawet siya ta datako nan mangkowa isnan tawidna.’

⁸ Isonga dadat depapen et pateyenda dadat ibala isnan onasan.”

⁹ Dat itoloy Jesus ay mangwani, “Ngan pay nan ikkan et san kakwa ken daida? Awnit omey et pateyena nan deeyday mang-ay-ayowan danat ipaayowan isnan teken ay ipogaw san om-a.

¹⁰⁻¹¹ Waay binasayo met nan naisolat isnan kalin Apo Dios ay mangwani en, ‘Nan bato ay inadyan di nangsaaad isnan baey et siya nan kapatgan tay ipakekenegna nan baey. Inikkan Apo Dios na et pilmi ay kaskasdaaw ken datako.’ ”

¹² Gintek san deeyday aap-apon di Judio ay daida nan kankanan Jesus ay nang-adi issan inbab-aan nan kakwa issan onasan ya nan napatteg ay bato tay adyanda siya. Isonga laydenda ay depapen siya. Ngem omegyatda isnan ipogaw isonga dadat komaan et taynanda si Jesus.

*Nan Nangsootanda No Bayadanda Nan Bowis
Mat. 22:15-22; Luc. 20:20-26*

¹³ Nakwas di dadat ibaa nan tap-in di Fariseo ya nan ib-an Ali Herod ta enda sikapan koma si Jesus isnan mensootanda ta waday mangipabasolanda ken siya. ¹⁴ Inomdan san nabaa ken Jesus dadat kanan, “Apo, getkenmi ay tet-ewa am-in nan kankanam tay adika polos al-allilawen nan ipogaw nodi isolsolom nan layden Apo Dios ay ikkanda ya maid paam-amdem isnan nangato ya nababa ay ipogaw. Isonga ibagam kad ken dakami no iyadin nan linteg tako nan mangbayadan tako is bowis ken Cesar ay ali id Roma.

¹⁵ Ay menbayad kami wenno adi?” Ngem getken

Jesus ay agindasosoot isonga danat kanan, “Ay-tay dayon padpadasen ay mangsikap ken sak-en? Omyali kayo is esay siping ta ilaek.” ¹⁶ Dadat omidya. Dat sooten Jesus, “Sino nan kaangas ya kangadan isna?” Dadat kanan, “Si Cesar.” ¹⁷ Dat kanan Jesus en, “No siya ngalod sa et kowan Cesar nan siping isonga ikkanyo ken Cesar nan kalebbengana dayopay abes ikkan ken Apo Dios nan kalebbengana.” Dadat masdaaw gapo isnan laingna ay somongbat.

*Nan Soot Maipanggep Isnan Matago Ay Natey
Mat. 22:23-33; Luc. 20:27-40*

¹⁸ Inmey ken Jesus nan tap-in di Saduceo ay mangpadas ay mangsikap ken siya. Datona nan tap-in nan Judio ay adi mamati en kasin matago nan natey. ¹⁹ Kinwanida ken Jesus, “Apo, inso-lat Moses id sang-adom en mo matey nan lalaki ay inmasawa dapay maid anakna et masapol ay asawaen nan besat san natey nan balo ta omanakda et maibilang ay kaneg anak san natey. ²⁰ Kadya, id kasin et wada nan pito ay sin-ag-i ay lalalaki ay omili isna. Inmasawa nan iyon-a dat matey ay maid anakda. ²¹ Dat asawaen nan maisned san aydona ay balo dat matey abes ay maid anakda. Et siya gedan nan inommat isnan maikatlo ²² enggana isnan maikapito. Nateyda am-in ay maid anakda. Kaodiyay ay natey san balo. ²³ Naay nan sootenmi, isnan katagowan nan natey ay sino pay nan osto ay asawan san babai issan pito ay sin-ag-i tay inasawada am-in siya?”

²⁴ Dat songbatan Jesus daida ay mangwani, “Baken osto nan nemnemyo tay adiyoy od

maawatan nan naisolat isnan kalin Apo Dios ya adiyoy getken abes nan kabaelana. ²⁵ Tay isnan matagowan nan natey et menbalinda ay kaneg nan aanghel id daya ay adi makiasasawa. ²⁶ Et maipanggep isnan matagowan nan natey, ay egayyo binasa nan insolat din si Moses? Inpagtekna ay gintekna ay kasin matago nan natey isdin nangisolatana isnan inommat isdin nakikaliyan Apo Dios ken siya isdin menbidbidang ay kaiw. Tay insolatna nan kinwanin Apo Dios ken siya en, ‘Sak-en nan Dios ay daydayawen da Abraham ken Isaac ya si Jacob.’ ²⁷ Siya na nan insolatna dapay epdas natey da Abraham issan nangwaniyan Apo Dios isdi. Et siya di nan manggetkan tako ay matago kasin nan natey ay ipogaw Apo Dios tay adi kabalin ay kanan Apo Dios en daydayawenda siya kayet no egayda natago kasin. Isonga tet-ewa ay naillado kayo.”

Nan Kapatgan Ay Linteg Apo Dios
Mat. 22:34-40; Luc. 10:27

²⁸ Inmey ken Jesus nan esay men-is-isolo isnan linteg. Dinngena nan kinkinwanin san Saduceo et gintekna ay gawis nan insongbat Jesus ken daida isonga danat sooten, “Apo, ngan nan kapatgan ay linteg Apo Dios?” ²⁹ Dat kanan Jesus, “Nan kapatgan ay linteg Apo Dios et siya na. ‘Dakayo ay Judio, dengngenyoy. Nan Ap-apo tako ay si Apo Dios et siya nan Dios ay maid teken. ³⁰ Masapol ay laylaydenyoy siya ay ostoosto isnan nemnem ya posoyoy ya isnan am-in ay ik-ikkanyoy ya isnan kabaelanyoy.’ ³¹ Nan maikadwa ay kapat-

gan et, ‘Laylaydenyo nan iib-ayo ay kaneg nan pananglaylayadyo isnan awakyo.’ Maid teken is napatpateg ay linteg Apo Dios mo datona.”

³² Dat kanan san men-is-isolo isnan linteg, “Osto Apo. Tet-ewa nan kinwanim en esa et kedeng si Apo Dios ay maid teken is dios. ³³ Et tet-ewa abes ay masapol ay laylayden tako siya isnan nemnem, poso ya nan am-in ay kabaelan tako. Et osto gedan nan kinwanim ay masapol ay laylayden tako nan ib-a tako ay kaneg nan manglaylaydan tako isnan awak tako. Tet-ewa ay napatpateg di is ikkan tako mo nan am-in ay ik-ikkan tako ay men-id-itya is pala ken Apo Dios ay kaneg nan mapalti ya nan tap-ina.”

³⁴ Gintek Jesus ay nanemneman di ay ipogaw tay gawis nan songbatna isonga danat kanan, “Ngannganika ay maitapi isnan mentolayan Apo Dios.”

Inmegyat et nan tap-in di ipogaw ay mensos-oot ken Jesus tay gawis am-in nan songbatna.

Nan Soot Maipanggep Ken Kristo

Mat. 22:41-46; Luc. 20:41-44

³⁵ Issan nin-isolowan Jesus isnan Templo et sinootna en, “Dan kanan nan men-is-isolo isnan linteg en alapon Kristo din si David ³⁶⁻³⁷ dapay inbagan David nan initdon Ispirito Santo ken siya ay kanana en Ap-apona si Kristo? Tay siya na nan kinwanin David,

‘Kinwanin Apo Dios ken Kristo ay Ap-apok en tomokdoka isnan makanawanko engganay abakek am-in nan bosom.’ ”

Dat itoloy Jesus en, “No kanan David en Ap-apon si Kristo, dadan aped kanan en alapon Kristo si David? Ay baken Ap-apon David si Kristo?”

Nan Pangwanin Jesus Isnan Men-is-isolo Isnan Linteg

Mat. 23:1-12; Luc. 20:45-47

Men-gasing nan deeyday kaipoipogaw ay mangdedenge isnan kankanan Jesus ³⁸ danat itoloy ay men-isolo et kanana, “Makail-ilanyo nan deeyda ay men-is-isolo isnan linteg. Tay laylaydenda ay menbabado is gawigawis ay maisagsagayad tasiyay mailalasinda ya laydenda abes ay lislispitowen nan ipogaw daida ay mangmangwani en, ‘Omayanyo, Apo?’ no enda menpasyal. ³⁹ Pilpiliyenda pay nan kagawisan ay tokdowan isnan sinagoga ya kagawisan ay kadan no enda makikan. ⁴⁰ Dadapay tagikowaen nan kokwan di nabalo ay bababai. Ngem kayatda ay lingban nan ngawi ay ik-ikkanda isonga andoandowenda nan lowaloda. Ngem gapo is dana et awnit am-amed nan dosada.”

Nan In-gasing Nan Balo

Luc. 21:1-4

⁴¹ Tinmokdo si Jesus et sagangena nan maig-igwaan di siping isnan Templo danat ilan nan mang-ip-ippey isnan siping. Ado ay kakadangyan nan mang-ip-ippey is sag-aado ay siping. ⁴² Dat omey abes nan balo ay babai ay kodokodo et ippeyna nan dod-owa ay galak ay sipingna. ⁴³ Dat ayagan Jesus nan papasolotna et kanana ken daida, “Ibagak ken dakayo en ad-ado nan inippey

nan naay kodokodo ay balo mo san inigwan am-in san tap-ina. ⁴⁴ Tay kedeng nan soblan di kin-abaknangda is inidyada ngem san balo et olay kodokodo et inigwana am-in ay menkatagona.”

13

Nan Mabakasan Nan Templo

Mat. 24:1-2; Luc. 21:5-6

¹ Issan binmalaan da Jesus isnan Templo dat kanan nan esay pasolotna, “Apo, ilam pod nan naayda ay ganaganagwis ay bato ay naisaad isnan ganagwis ay bab-ae y Templo.” ² Dat kanan Jesus, “Owen, ilam nan naayda menbebgew ay baey ngem awnit domateng nan timpo ay maid polos mabaybay-an is olay esa ay batona tay awnit mapokada am-in.”

Nan Ligat Ay Awnit Domateng

Mat. 24:3-14; Luc. 21:7-19

³ Isnan nangtaynan da Jesus id Jerusalem dadat omey isnan bilig ay Olivo et tomokdo si Jesus ay mangdedemang isnan Templo. Dat somag-en da Pedro, Santiago, Juan ya si Andres ken Jesus et kananda, ⁴ “Kadya, ibagam ken dakami mo tong-ona nan omdanan san kinwanim id kawni ya nan kailasinan nan omdanana.”

⁵ Dat ilogin Jesus ay men-isolo et kanana, “Makailanyo ta maid mang-al-allilaw ken dakayo.

⁶ Tay ado nan awnit omali ay aped mangwani en daida si Kristo et awnit adoado nan allilawenda.

⁷ Awnit dengngenyon nan ngalawngaw di gobat ay maisasag-en ken dakayo ya nan damag ay wada nan gobat isnan ad-addawi ay ili. Ngem adi kayo makibkibtot tay masapol ay ommat dana ngem

baken di is menpatenggaan nan batawa. ⁸ Awnit men-asigogobat nan kailiili ya kaneg abes nan kagobigobilno ya awnit wada gedan nan adoado ay yegyeg ya kabitibitil isnan natkenatken ay ilili. Am-in dana et siya nan menlogiyan di ligat ay kaneg nan menpasikalan di omanak. ⁹ Dakayo abes, makailanyo nan ikkanyo tay awnit wada nan mangdepap ken dakayo dadat eyey dakayo isnan pagbistaan dadapay baigen dakayo isnan sinagoga. Gapo isnan pammatiyo ken sak-en et awnitda idalom dakayo isnan gogobilno ya aali et siya nan wayayo ay mangipagtek isnan gawis ay damag ken daida. ¹⁰ Tay masapol ay maipagtek nan gawis ay damag isnan am-in ay kailiili isnan batawa esapay omdan nan menpatenggaana. ¹¹ No somalyaenda dakayo et adi kayo madanagan isnan awnityo isongsongbat tay kigad si Apo Dios. Isonga nan awnityo kankanan et baken nan nemnemyo is magapowana nodi isnan Ispirito Santo.

¹² Isnan deey ay timpo et awnit idalom nan ipogaw nan olay besatna ay mangipapatey. Olay nan am-a et awnit ipapateyda nan an-akda ya awnit pabasolen nan an-ak nan am-ada dadat ipapatey daida. ¹³ Awnit aamisen nan ipogaw dakayo gapo isnan pammatiyo ken sak-en. Ngem nan mang-an-anos ay olay ngan di ommat engganay makwas nan am-in et isalakan Apo Dios daida.”

Nan Kaeegyat Ay Ommat

Mat. 24:15-28; Luc. 21:20-24

¹⁴ Dat itoloy Jesus, “Awnit ilanyo nan kadodogis isnan pangiilaan Apo Dios ay tomakdeg isnan Templo ay adina bagay ay tomakdegan. (Nan

mangbasa isnan naay et maawatanyo koma.) Isonga isnan mang-ilaanyo is dana et masapol ay nan ipogaw id Judea et menbakwitda isnan bilbilig. ¹⁵ Et nan wada isnan pantewna et adiyet songgep ay mang-ala isnan bonagna. ¹⁶ Kaneg abes nan epdas linmokso et adiyet makasaa isnan baeyna ay mang-ala isnan badona. ¹⁷ Am-amed kaseseg-ang nan maliton ya nan mensaskot isnan omdanan nan timpo ay deey. ¹⁸ Isonga dawatenyo ken Apo Dios ta adi kaitimpo nan ligat isnan pina-nglelem. ¹⁹ Tay nan ligat isnan deey ay timpo et awnit siya nan kaam-amedan isnan am-in ay ligat ninlogi isdin naboliwan di batawa ay enggana id wani dat maidet kasin domatdateng is kaneg todi isnan batawa ay eng-enggana. ²⁰ No egay geddenggan Apo Dios nan agew ay menligatan et awnit maid mabay-an is ipogaw isnan batawa ngem gapo tay maseg-ang siya isnan pinilina ay ipogaw isonga awnit at-atikena nan agew ay menligatanda.

²¹ Isonga no wada nan mangwani ken dakayo, ‘Ilam. Naay si Kristo,’ wenna ‘Deey siya,’ et adiyo kadi patpatiyen. ²² Tay awnit wadada nan mangwani en daida kano si Kristo ya nan tap-ina et kananda en mamadton Apo Dios kano daida. Et awnit omipailada is kaskasdaaw ay kabaelanda tapno men-allilawda pati nan pinilin Apo Dios ay ipogawna no mabalin. ²³ Makailanyo. Ipaononak ay mangibaga ken dakayo isnan am-in tapno nenemnemenyo ta adi kayo maal-allilaw.”

Nan Omaliyan Kasin Jesus
Mat. 24:29-31; Luc. 21:25-28

²⁴ Intoloy Jesus ay mangwani, “Ngem isnan makwasan nan deey ay ligat et awnit malingban nan agew et bomolinet ya adiyet somilang nan bowan. ²⁵ Nan talaw et awnit maekdagda ya nan am-in ay wada id daya et awnit maikiweg. ²⁶ Et siya na nan mang-ilaan nan kaipoipogaw ken sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw isnan lomayogak ay maitatapi isnan liboo ay magapo id daya et somilangak ay mangipaila isnan kangaton Apo Dios ya nan kabaelana ay wada ken sak-en. ²⁷ Esak ibaa nan aanghelko isnan am-in ay kad-an di ipogaw isnan batawa ta dagopenda am-in nan ipogaw ay pinilin Apo Dios.”

Nan Ipailan Nan Kaiw

Mat. 24:32-35; Luc. 21:29-33

²⁸ Dat itoloy Jesus ay mangwani, “Nemnemenyo nan kaiw ay higos tay wada nan masoloyo. No sombo nan tobona et getkenyo ay nganngani nan pinag-odan. ²⁹ Kaneg abes no ilanyo nan om-ommat isnan batawa ay kaneg san inbagak et getkenyo ay nganngani nan omaliyak. ³⁰ Ibagak ken dakayo nan tet-ewa et ommat san inbagak esapay matey nan am-in ay ipogaw ay matatago id wani. ³¹ Olay no mamaid nan batawa ya nan wada id daya ngem nan am-in ay kankanak et mawawada kayet ay eng-enggana.”

Maid Mangtek No Tongona Nan Omaliyana

Mat. 24:36-44

³² “Maid polos mamangtek isnan osto ay agew ya olas ay ommatan san inbagak. Olay nan aanghel et adida getken ya olay sak-en gedan ay Anak Apo Dios et adiyak getken nodi kedeng si

Ama isnan mangtek. ³³ Isonga mensasagana kayo ay kanayon ya makail-ilanyo tay adiyogetken nan ommatana.

³⁴ Nan is-isona et kaneg nan ipogaw ay menbaat ay esapay komaan et ibilina omon-ona nan biyang di wasdin esa ken esa isnan baana danat abes ibaga isnan gowaldiya ta adi aped maseyseyep nodi sesed-ena nan somaaana. ³⁵ Isonga mensasagana kayo ay kanayon tay adiyogetken nan somaan nan kabaey no sedem, tangan di labi, tan-o wenna wakgat. ³⁶ Mensagana kayo ta no golpi nan omaliyak et adi kayo kadtangan ay maseseyep. ³⁷ Nan ibagak ken dakayo et ibagak abes isnan am-in ay ipogaw ta wasdin mensasagana.”

14

Nan Nintotyanda Isnan Ikkanda Ay Mangpatey Ken Jesus

Mat. 26:1-5; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53

¹ Nan Fiestan di Linmaosan di Anghel et siya gedan di nan agew ay mangkakananda is tinapay ay egay kabobodan. Daway agew esapay omdan nan fiesta dat anapen nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg nan ikkanda ay mangdepap ay mangpatey ken Jesus ay maid mangtek is ipogaw. ² Tay kananda en, “Masapol ay adi tako iyas-aspo isnan timpon di fiesta ta modatya golowen nan ipogaw datako.”

Nan Nanglanaan Nan Babai Isnan Olon Jesus

Mat. 26:6-13; Juan 12:1-8

³ Wada da Jesus id Betania isnan baey da Simon ay din nakolit ay inpagawisna. Isnan mangmangananda dat songgep nan esay babai ay nananggen isnan gawigawis ay palanggo ay kadan di nangina ay bangbanglo danat gepaken nan olon di palanggo ay mangtokab esanapay ibokbok am-in isnan olon Jesus. ⁴ Ngem naslat nan tap-in di ipogaw et kananda en, “Ayyew pay sa. Danan aped kawkawasen nan bangbanglo? ⁵ Mo nailako di koma et waay solok ay lagbo is makatew-en ta maibadang koma isnan kodo.” Dadat iyawen san babai.

⁶ Ngem dat kanan Jesus ken daida, “Bay-anyo siya tay gawigawis nan inikkana ken sak-en. ⁷ Olay ket wawawawada nan kodo ken dakayo et ado ay agew nan mabalin ay mangbadanganyo ken daida. Ngem sak-en pay et adiyak mabayag ay makiteteen ken dakayo. ⁸ Isonga inikkana nan kabaelana ken sak-en. Nan nangibokbokana et isaganana nan awakko isnan maikaobak. ⁹ Tetewa nan ibagak ken dakayo, olay no into nan maiwalasan nan gawis ay damag isnan batawa et maipagpagtek abes nan inikkana ay kanemnem-nemana.”

Nan Nakitolagan Judas Ay Isipsipna Si Jesus

Mat. 26:14-16; Luc. 22:3-6

¹⁰ Nalpas am-in dadi dat omey si Judas Iscariote ay esa isnan simpoo ya doway ay papasolot Jesus isnan menkangangato ay papadi et makitolag ay awnitna isipsip si Jesus ken daida. ¹¹ Palalo nan gasing san papadi isnan nangdengnganda isnan kinwanin Judas dadat tolagen siya ay awnitda agtan is siping. Dat ilogin Judas ay mennemnem

is gawis ay timpo is mangipadepapana ken Jesus is ken daida.

*Nan Nin-obongan Da Jesus Ya Nan Papasolotna
Mat. 26:17-30; Luc. 22:7-23; Juan 13:21-30; 1
Cor. 11:23-25*

¹² Inomdan et nan agew ay mangkakanan di Judio is egay kabobodan ay tinapay. Et siya gedan nan mangpaltiyanda is kalnilo ay kaneg din inikkan din alal-apoda ay Judio isdin nanglaosan di anghel isnan bab-aeysda id Egipto tapno adina itapi ay mangpatey ken daida. Dat kanan nan papasolot Jesus ken siya, “Into nan laydem ay enmi mangisaganaan isnan kanen tako is fiesta?”

¹³ Dat baaen Jesus nan doway ay papasolotna et kanana, “Enkayo id Jerusalem et awnityo sabaten nan mangbobolig is sinakdona dayot onoden siya ¹⁴ isnan baey ay segpena dayot kanan isnan kabaey, ‘Kinwanin nan Apo tako en into kano nan kowalto ay esana manganan ya nan papasolotna is fiesta?’ ¹⁵ Et awnit itdon nan kabaey ken dakayo nan dakedake ay kowalto isnan maikadwa ay galado dayot isagana nan kanen tako tay wada am-in nan masapol tako isdi.”

¹⁶ Dat omey san doway ay papasolot Jesus isnan ili et naikkan san kinwanina dadat isagana nan kanenda.

¹⁷ Nasdempay dat omey da Jesus ya nan simpoo ya doway ay papasolotna issan baey. ¹⁸ Mangmanganda pay dat kanan Jesus ken daida, “Ibagak ken dakayo nan tet-ewa et wada nan esang ay makikikan ken datako isna ay awnit

mangisipsip ken sak-en.” ¹⁹ Dadat mensesegang dapay wasdin mensoot ken siya, “Ay sak-en ngen?” ²⁰ Dat kanan Jesus, “Owen, nan esa ken dakayo ay simpoo ya dow a ay makisiwsiw isnan tinapayna ken sak-en. ²¹ Sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw et tet-ewa ay awnitak matey tay siya nan naisolat id kasikasin ngem kasesegang nan sanay awnit mangisipsip ken sak-en. Gepgepes et di gay kaiyanak siya.”

²² Mangmanganda dat alaen Jesus nan tinapay et men-iyaman ken Apo Dios esanapay amamen et idyana ken daida. Danat kanan, “Alaenyo na ta kanenyo tay siya na nan awakko.” ²³ Danat alaen abes nan inomenda et men-iyaman ken Apo Dios. Danat idya ken daida am-in et inomenda. ²⁴ Dat kanan Jesus ken daida, “Naay nan basak ay mangipaila isnan balo ay nakitolagan Apo Dios isnan ipogaw. Ipailana nan omayosan nan basak ay mangsakbot isnan ipogaw. ²⁵ Tet-ewa nan ibagak ken dakayo et adiyak kasin omin-inom is basi engganay omdan nan agew ay ominomak isnan balo ay basi isnan mentolayan Apo Dios.”

²⁶ Dadat menkanta ay mangdayaw ken Apo Dios esadapay bomala ay ome y isnan bilig ay Olivo.

Nan Nangibagaan Jesus En Awnit Isot Pedro Siya

Mat. 26:31-35; Luc. 22:31-34; Juan 13:36-38

²⁷ Issan mendad-aananda dat kanan Jesus ken daida, “Awnit lomayaw kayo am-in ay mangtaynan ken sak-en et siya nan matongpalan din naisolat isnan kalin Apo Dios ay, ‘Awnitak pateyen nan mang-ay-ayowan isnan kalnilo

et maiwakatda am-in.’” ²⁸ Dat itoloy Jesus et kanana, “Ngem isnan matagowak kasin et awnitak omon-ona id Galilea daket sesed-en dakayo.” ²⁹ Dat kanan Pedro, “Olay no lomayaw am-in nan iib-ak et adiyak kayet taytaynan sik-a.” ³⁰ Dat kanan Jesus, “Ngem ibagak ken sik-a en id wani ay labi esapay mentan-o nan manok is mamin dow a et namitlo ay mangisotka ay adika mangtek.” ³¹ Dat kayet kanan Pedro, “Adi mabalin ay awnitak ikkan sa tay olay no maitapiyak ken sik-a ay matey.” Et siya gedan nan kinkinwanin nan iib-ana.

Nan Ninlowalowan Jesus Id Getsemani

Mat. 26:36-46; Luc. 22:39-46

³² Inmeyda id Getsemani dat kanan Jesus isnan papasolotna, “Sosom-ed kayo isna ta omeyak menlowalo ken Apo Dios.”

³³ Danat ipakkey da Pedro ken Santiago ya si Juan. Dat liknaen Jesus nan dadama ay seg-ang ya sakit di nemnemna gapo isnan awnit ommat ken siya. ³⁴ Danat kanan ken daida, “Palalo ay menseseg-ang nan nemnemko ay nganngani ay omisokba. Mentee kayo isna ta mangkakadwa kayo.” ³⁵ Dat gomay-ed si Jesus et menlokbob ay mendawat ken Apo Dios ta no mabalin et adi matoloy nan nganngani ay ommat ken siya ³⁶ et kanana, “Ama, Ama. Maid adi mabalin ken sik-a. Kaanem koma nan naay ligatko. Ngem baken nan laydek is matongpal nodi nan laydem.”

³⁷ Dat somagong si Jesus et ilana ay maseseyep san tolo ay papasolotna danat gidowen si Pedro et kanana en, “Simon, ay maseseyepka? Ay adika makakadwa ken sak-en is olay esay olas?”

³⁸ Makailanyo ay gawis ya menlowalo kayo tapno adi kayo kadolog ay menbasol tay kayat nan nem-nemyo ay mang-ikkan isnan gawis ngem nan awakyo et nakapsot.”

³⁹ Dat kasin ome y si Jesus ay mendawat ken Apo Dios ay kaneg san dinawatna issan damo.

⁴⁰ Dat somagong et ilaena nan papasolotna ay maseseyep kasin. Dadat adi makanemnem is kananda ken siya.

⁴¹ Dat ome y menlowalo is maikatlo esapay kasin mensagong et ilaena nan papasolotna danat kanan, “Ay daan kayo pay laeng ay omiilleng ay maseseyep aya? Ad-o sa tay inomdan et nan maitedak ay Iyon-an Am-in di Ipogaw isnan man-agbasol. ⁴² Ibangonyo ta entakot tay naay omal-ali et nan mangisipsip ken sak-en.”

Nan Nadpapan Jesus

Mat. 26:47-56; Luc. 22:47-53; Juan 18:1-12

⁴³ Daan ay menkalkali si Jesus dat domateng si Judas ay esa isnan simpoo ya dow a ay pasolotna. Ipapangolona nan ado ay iib-ana ay inbaan nan menkangangato ay papadi, nan men-is-isolo isnan linteg ya nan aamam-an di Judio et gegen-anda nan ispada ya pat-o. ⁴⁴ Esadapay omdan isnan kad-an da Jesus et inbagan Judas isnan bowegna en, “Nan bisitowek et siya nan depapenyoy dayot ikaan et bantayanyo ay gawis.”

⁴⁵ Idi inomdanda dat idadawes Judas ken Jesus et kanana, “Apo,” danat bisitowen siya. ⁴⁶ Dadat depapen et ikakaweda. ⁴⁷ Ngem inasot nan esay pasolot Jesus nan ispadana et menpingasana nan ingan nan esay baan nan kangatowan ay padi.

⁴⁸ Dat kanan Jesus isnan deeyda ay wada isdi en, “Aykeak pomatey is ipogaw ta men-aalmas kayo ay mangdepap ken sak-en? ⁴⁹ Kaageagew ay nin-isolowak ken dakayo isnan Templo et egay kayo nangdepdepap. Ngem olay ta matongpalan nan naisolat isnan kalin Apo Dios id kasin.”

⁵⁰ Dat lomayaw am-in nan papasolotna et taynanda siya. ⁵¹ Ngem wada kayet nan omononod ken Jesus ay baballo ay nin-eewes et kedeng. Pinadas nan sosoldado ay mangdepap ken siya ⁵² dat matekdag nan ewesna ngem linmayaw kayet ay ninlalabos.

Nan Nangsomalyaan Nan Kangatowan Ay Padi Ken Jesus

Mat. 26:57-68; Luc. 22:63-71; Juan 18:19-24

⁵³ Inyeyda si Jesus isnan baey di kangatowan ay padi ay nadadagopan am-in nan menkangangato ay papadi, nan aamam-an di Judio ya nan men-is-isolo isnan linteg. ⁵⁴ Inmon-onod si Pedro ken daida ngem maiyaaddawi engganay inomdanda isnan pantew danat itokdo et makianido isnan gogowaldiya.

⁵⁵ Nan menkangangato ay papadi ya nan menlebbeng ay Judio et men-anapda is mangipabasolanda ken Jesus tapno maipapatey siya ngem maid maanapanda. ⁵⁶ Wada nan ado ay nin-ibagbaga is baken tet-ewa ay maipanggep ken Jesus ngem adi men-iiso nan kankananda. ⁵⁷ Dat tomakdeg nan tap-in di ipogaw et menkampotda ay mangwani, ⁵⁸ “Dinngemi nan kinwanina ay awnitna bakasen kano nan Templo ay sinaad di ipogaw danat sa kasin saaden isnan katlon di

agew ay awnit baken ipogaw nan mangsaad.”
⁵⁹ Ngem olay da todi et egay napalloy nan kinwanida.

⁶⁰ Dat tomakdeg nan kangatowan ay padi ay mangsagang ken daida et kanana ken Jesus, “Ay maid isongbatmo isnan kinwanin da tona ay mangipabasbasol ken sik-a?” ⁶¹ Ngem igiginek Jesus. Dat kasin sooten nan kangatowan ay padi, “Ay sik-a si Kristo ay Anak nan madaydayaw ay si Apo Dios?” ⁶² Dat kanan Jesus, “Sak-en. Et awnityo ilan sak-en ay Iyon-an Am-in di Ipogaw ay tomotokdo isnan makanawan Apo Dios ay manakabalin. Et awnityo ilan gedan nan omaliyak ay maitatapi isnan liboo ay magapo id daya.”

⁶³ Idi dinngen san kangatowan ay padi san kinwanin Jesus danat mensingat nan badona tay dadama nan ligetna danapay kanan, “Adi masapol pay laeng di mangpaneknek isnan basol tona ⁶⁴tay dinngeyo ay apedna kanan en siya nan Anak Apo Dios. Ngan nan kananyo?”

Dadat am-in kanan en masapol ay matey. ⁶⁵ Dat ilogin nan tap-in di ipogaw ay mangtobba ken Jesus dadat komonan nan matana et tipakenda siya dadapay kanan, “No tet-ewa ay mamadtoka, kadya ibagam no sino nan nangtipak ken sik-a.” Dat maitapi nan gogowaldiya et sogtowenda siya.

Nan Nangisotan Pedro Ken Jesus

Mat. 26:69-75; Luc. 22:54-62; Juan 18:15-18, 25-27

⁶⁶ Daan kayet si Pedro isnan pantew dat lomaos nan babassang ay baan nan kangatowan ay padi. ⁶⁷ Issan nang-ilaana ken Pedro ay manan-anido danat inengneng siya danapay kanan,

“Esaka samet ay ib-an san iNazaret ay si Jesus.”
⁶⁸ Ngem dat isot Pedro ay mangwani, “Bakenak. Adiyak getken nan kankanam.” Dat men-aton si Pedro isnan segpan nan pantew. Dat mentan-o nan manok. ⁶⁹ Dat kasin ilan san babai et kanana isnan mentetee isdi, “Nan sana ay ipogaw et siya nan esay ib-an Jesus.” ⁷⁰ Ngem dat kasin isot Pedro. Maaw-awni pay dat kanan nan wada isdi, “Tet-ewa ay ib-ana sik-a tay iGalileaka.”
⁷¹ Dat kanan Pedro en, “Dosaen Apo Dios sak-en no menkamkampotak. Tet-ewa ay adiyak polos getken nan lalaki ay sana.”

⁷² Dat pomindowa ay mentan-o nan manok daet maipanemnem ken Pedro din kinwanin Jesus en, “Esapay pomindowa ay mentan-o nan manok et epdasmo inisot sak-en is namitlo.” Dat menbabawi si Pedro issan nangisotana ken Jesus dat bomala et men-aga.

15

Nan Naeyeyan Jesus Ken Pilato

Mat. 27:1-2, 11-14; Luc. 23:1-5; Juan 18:28-38

¹ Wiit dat kasin madagop nan menkangangato ay papadi ya nan aamam-a ya nan men-is-isolo isnan linteg ya nan tapin di menlelebbeng nan Judio ta mentotolagda is esada ikkan. Dadat galotan nan ledeng Jesus esadapay eyey ken Pilato ay gobilnadol. ² Dat sooten Pilato ken Jesus, “Ay sik-a nan alin di Judio?” Dat kanan Jesus, “Osto nan kinwanim.”

³ Nan deeyday menkangangato ay papadi et adoado nan mangpabasbasolanda ken Jesus. ⁴ Dat kanan Pilato ken Jesus, “Ay maid isongbatmo?”

Ilam et adoado nan mangpabasbasolanda ken sik-a.”

⁵ Ngem egay sinmongbat si Jesus isonga amamed nasdaaw si Pilato.

Nan Naibagaan Nan Mapateyan Jesus

Mat. 27:15-26; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16

⁶ Tinew-en isnan Fiestan di Linmaosan di Anghel et nan ogalida et omipalobos nan gobilnadol is esay balod ay piliyen di ipogaw.

⁷ (-) ⁸ Isonga nadagop nan adoado ay ipogaw ay mendawat ken Pilato ta palobosana nan esay balod. ⁹ Dat kanan Pilato ken daida, “Ay laydenyo ta nan lobosak et nan naay alin di Judio?” ¹⁰ Tay gintekna ay aped inbalod nan menkangangato ay papadi si Jesus gapo is apalda ken siya.

¹¹ Ngem nan deeyday menkangangato ay papadi et dinologda nan nadagop ay ipogaw ta si Barabas nan dawatenda ay bomala ta baken si Jesus. (v 7) Si Barabas et nakitapi ay nakigobat isnan gobilno isonga nabalod et wada nan pinateyna isnan nin-golowanda. ¹² Dat kanan Pilato kasin isnan nadagop, “Ngan pay ngalod nan ikkak isnan kananyo en alin di Judio?” ¹³ Dadat asigigiyaw ay mangwani, “Ipalansam isnan kros.” ¹⁴ “Ayta ay? Ngan nan ngawi ay inikkana?” kinwanin Pilato. Ngem am-amedda men-giyaw, “Ipalansam isnan kros.”

¹⁵ Kayten Pilato ay mapnek nan ipogaw isonga inpalobosna si Barabas danapay ipabaig si Jesus danat ited isnan sosoldado ta ilansada isnan kros.

Nan Nangselwatan Nan Sosoldado Ken Jesus

Mat. 27:27-31; Juan 19:2-3

¹⁶ Dat eyey nan sosoldado si Jesus isnan makwani en Preterio ay bangsal nan baey di gobilnadol. Dadat ayagan nan iib-ada ay sosoldado ¹⁷ dadat badowan si Jesus isnan men-gadangdang ay bado ay kaneg nan badon di ali. Dadat komawikaw is sibit et ipabedbedda isnan olona. ¹⁸ Dadat kankanan en, “Madayaw kano nan alin di Judio.” ¹⁹ Dadat menpalintomeng ay agindadayaw ken siya. Dadat ibaibaig nan pao isnan olona dadapay tobbatobbaan siya. ²⁰ Naomada pay ay mangselselat ken siya dadat kaanen san men-gadangdang ay badona et kasinda ipabado san sigod ay badona esadapay eyey ay mangilansa isnan kros.

Nan Nailansaan Jesus Isnan Kros

Mat. 27:32-44; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27

²¹ Issan mendad-aananda et sinab-atda nan esay lalaki ay si Simon ay iCirene ay aman da Alejandro ken Rufo. Nagapo si Simon isnan ilit ay omey koma id Jerusalem ngem dat ipapatin nan sosoldado ay mangipaawit ken siya isnan kros Jesus. ²² Dadat eyey si Jesus id Golgota ay makwani en ingit di toktok. ²³ Dadat painomen koma si Jesus is basi ay natapiyan is agas ay mira ay mangpaon-onina is sakit di awakna ngem adyana. ²⁴ Dadat ilansa siya isnan kros. Dat menbobonot nan sosoldado is mangbingay isnan badona. ²⁵ Nakag-aw ay alas nowibi nan nangilansaanda ken Jesus. ²⁶ Inippeyda isnan ngangatowen nan olona nan naisolat ay basolna ay mangwani en, “Alin di Judio.”

²⁷ Wada abes nan dowa ay mangakew ay inlansada isnan krosda isnan makanawan ya makanigid Jesus. ²⁸ (-) ²⁹ Nan lomai-aos et gilgilawenda si Jesus dadapay iwegweg nan oloda dadapay kanan, “Essem, sik-a od nan nangwani en bakasem nan Templon Apo Dios esakapay kasin esten isnan maikatlo ay agew. ³⁰ Kadya, lomayogka isnan krosmo ta isalakam nan awakmo.”

³¹ Nan menkangangato ay papadi ya nan men-is-isolo isnan linteg et sinaysayotda si Jesus gedan dadapay kankanan, “Insalakana kano nan tap-in di ipogaw ngem adi makaisalakan isnan awakna. ³² No lomayogka isnan krosmo id wani et mamati kami ay sik-a si Kristo ay alin di Judio.” Olay nan dowa ay nailansa isnan krosda et nakisaysayotda gedan ken Jesus.

Nan Nateyan Jesus

Mat. 27:45-56; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30

³³ Kag-aw ay tinmenga nan agew dat bomolinget nan bawata enggana ay inmalas tres isnan sedem. ³⁴ Dat menbogaw si Jesus ay mangwani, “Eli, Eli lama sabaktani.” Nan kayatna ay kanan et, “Apo Dios ay Diosko, aytay damen taynan sak-en?”

³⁵ Et nan nangdedenge ay wada isdi et kananda, “Kanegna ay-ayagan din si Elias.”

³⁶ Dat ikakamon nan esa ay omala is galot et itab-awna isnan basi danat igalot isnan pao danat ipangato ken Jesus ta sopsopana. Danapay kanan, “Ilaen tako mo omali si Elias ay mangkaan ken siya isnan krosna.”

³⁷ Dat kasin menbogaw si Jesus dat maoyos nan leng-agna. ³⁸ Isnan Templo et nan menselede ay koltina ay manglilingeb isnan nasantowan ay kowalto et aped mabisngat ay menlogi isnan ngato ay menpababa. ³⁹ Nan kapitan di sosoldado ay tomatakdeg isnan sagang nan kros Jesus et inilana nan nakateyana danat kanan, “Tet-ewa obpay ay Anak Apo Dios siya.”

⁴⁰ Wada abes nan bababai ay naiyaaddawi ay mangiila ken siya, ay da Maria Magdalena ya si Maria ay inan da Jose ken Santiago ya si Salome. ⁴¹ Daida nan naknakkey ya nangbadbadang ken Jesus isdin nagapowana id Galilea. Wada gedan nan tap-in di bababai et daida nan nang-on-onod ken Jesus isnan inmayana id Jerusalem.

Nan Naikaoban Jesus

Mat. 27:57-61; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42

⁴² Esapay magisbet isnan Biyalnis ay mensaganaan di Judio pala isnan obayada ⁴³ et into-toled Jose ay iyArimatea ay ome y ken Pilato ay mangdawat isnan awak Jesus. Si Jose et wada nan saadna tay esay ap-apon di Judio. Siya abes nan nangses-eed isnan mentolayan Apo Dios. ⁴⁴ Nasdaaw si Pilato issan nangwaniyana en natey et si Jesus isonga danat ayagan nan kapitan di sosoldado ta sootena no tet-ewa. ⁴⁵ Kinwanin nan kapitan en natey et si Jesus dat ipalobos Pilato ay alaen Jose nan awak Jesus. ⁴⁶ Danat kaanen si Jesus isnan krosna et bongonena isnan linakowana ay balo ay galot danat eyey isnan nakakaongan ay bato. Danat seyatan nan segpana is dakdake ay

bato. ⁴⁷ Wada da Maria Magdalena ken Maria ay inan Jose ay mangiila isnan nangipay-ana.

16

Nan Kasin Natagowan Jesus

Mat. 28:1-8; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-10

¹ Nakwas nan obayada ay Sabado dat omey da Maria Magdalena ken Maria ay inan Santiago ya si Salome ay lomako is agas ay menbango ta iyapowapda isnan awak Jesus. ² Wiit pay isnan Domingo dadat omey isnan naipay-an nan awak Jesus dadat omdan isdi isnan ostoy bomala nan agew. ³ Nintoytoyada isnan mendad-aananda ay mangwani, “Sino ngen nan mang-olin isnan bato ay naitangeb isnan liyang?” ⁴ Ngem idi dinmangda dadat ilan ay naolin san dakedake ay bato. ⁵ Dadat songgep isnan liyang dadat men-ila nan baballo ay tomotokdo isnan makanawan ay ninbabado is andoando ay polaw dadat ninkakik-ibtot. ⁶ Danat kanan ken daida, “Adi kayo omegyat. Getkek ay an-anapenyos si Jesus ay iNazaret ay nailansa isnan kros ngem maid siya isna tay kasin natago. Ilanyo nan naipay-ana et maiwed siya. ⁷ Enkayo et ta ibagayo ken da Pedro ya nan tap-in nan papasolot Jesus ta onodenda tay inmon-ona id Galilea. Et isdi nan mang-il-anda ken siya ay kaneg met laeng san inbagbagana ken daida.” ⁸ Dat bomala ay dagos san iinin-a dadat lomayaw tay menpaypayegpegda ya nasngangda. Ngem in-giginekda et maid polos nangibagaanda gapo isnan egyatda.

(Nan Naitapi Isnan Kombosna) Nan Nang-ilaanda Ken Jesus Ay Kasin Natago

Mat. 28:9-20; Luc. 24:13-49; Juan 20:11-23 Apos. 1:6-8

⁹ Issan kasin natagowan Jesus ay wiit issan Domingo et nan inmona ay ninpail-ana et si Maria Magdalena ay din nangipakaanana isnan pito ay anito. ¹⁰ Dat omey si Maria issan papasolot Jesus ay daanda ay menseseg-ang ya men-ag-aga danat ibaga nan nang-il-ana ken Jesus. ¹¹ Ngem olay dinngeda nan nangwaniyana en inilana si Jesus et egayda kayet patiyen ay kasin natago.

¹² Nakwas pay di dat menpaila si Jesus isnan dow a ay papasolotna ay nindaan isnan ilit ngem natken nan nang-il-anda ken siya. ¹³ Dadat somagong ay mangibaga isnan iib-ada ngem egayda patiyen.

¹⁴ Dat menpaila si Jesus isnan simpoo ya esa ay papasolotna isnan mangmangananda. Danat sagiiten daida tay egayda patiyen nan kinwanin nan inmona ay nang-ila ken siya ay kasin natago. Kega kinmenteg nan oloda. ¹⁵ Danat kanan, “Omey kayo isnan kailili isnan batawa ay mangibaga isnan gawis ay damag isnan kaipoipogaw. ¹⁶ Nan mangpati isnan gawis ay damag dadat mabonyagan et maisalakanda ta makiteteeda ken Apo Dios ay eng-enggana. Ngem nan adi mangpati et madosada tay awnit dosaen Apo Dios daida tay egay nakaan nan basolda. ¹⁷ Et nan mangpati ken Apo Dios et awnitda ik-ikkan nan kaskasdaaw tapno maipagtek ay naitapi si Apo Dios ken daida. Siya dana nan awnitda ik-ikkan, pakaa-nenda nan anito ay kinmapet isnan ipogaw gapo

isnan kabaelan nan ngadanko dadapay makakali isnan teken ay kali ay egayda solowen ¹⁸ ya no bangten nan oweg daida ya no ominomda is kedet et maid ommat ken daida. Ya mo gen-anda nan awak nan mensakit et gomawisda.”

Nan Naipangatowan Jesus Id Daya
Luc. 24:50-53; Apos. 1:9-11

¹⁹ Nakwas ay binagbagaan Apo Jesus nan papasolotna dat ipangaton Apo Dios siya id daya et tomotokdo si Jesus isnan makanawana. ²⁰ Dat omey nan papasolotna ay mangibaga isnan gawis ay damag isnan kailili et badbadangan Apo Jesus daida ay mang-idya isnan kabaelana ken daida ay mang-ikkan isnan kaskasdaaw ta kagtekana ay tet-ewa nan ibagbagada.

Siya dadi nan inom-ommat.

Kalin Apo Dios
New Testament in Kankanay, Northern

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kankanay, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kankanay, Northern

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

08554b00-f080-54cf-b131-babceaf06534